28 SEPTEMBER 1945 23e JAARGANG No. 15 EN 16

Herstel

OMNIA RESTAURARE IN CHRISTO - ALLES HERSTELLEN IN CHRISTUS

OP HET GROOTSTE KEERPUNT
der Geschiedenis

Wij leefden voor de oorlog in het tijdperk van het kapitalisme, nauw verbonden met massa-werkloosheid en massa-pauperisme. De ganse wereld ging hieronder gebukt, dit was het gemeenschappelijk lot van katholieken, christenen in het algemeen, socialisten en communisten. De menigte was vaak de vertwijfeling nabij, maar ook voor de regeerders van wie men de verlossing uit deze impasse verwachtte, was het een onontwarbare kluwen.

Wij staan thans voor nog groter moeilijkheden; na de wereldoorlog van 1914, na de daarop gevolgde periode van geestelijke verwarring en werkloosheid en na de volkerenkrijg van 1939. De menselijke geest beweegt zich sinds jaren in dalende richting en is ten slotte diep gezonken. Wie zijn oren te luisteren legt en zijn ogen de kost geeft, zoals men dat immers noemt, ontdekt veel wat vrees voor de toekomst wekt.

Wij staan voor het gevaar in een cultuurloze duisternis weg te zinken en moeten er ernstig naar streven onze oude christelijke cultuur weer trouw te beleven. Zoals indertijd de christelijke zuurdeeg op de hergeboorte der Griekse en Romeinse cultuur heeft gewerkt, zo moet ook onze tijd op de hergeboorte van de christelijke cultuur inwerken.

Wij leefden in het tijdperk van egoïsme en decadentie. Deze algemene decadentie was een gevolg van het onzedelijke kapitalisme, van het improductieve kapitalisme, dat door uitbuiters en speculanten, door enkelingen en door gehele corporaties, door banken en door trusts werd in de hand gewerkt. Dit opeengestapelde kapitaal was het resultaat van de productieve arbeid van arbeidershanden en van het hersenwerk van bedienden. In plaats van de vooruitgang te dienen, werd het grondoorzaak van armoede en verval.

Wij zijn allerminst vooringenomen jegens het kapitaal, maar het moet zich houden aan zijn bestemming, n.l. het bevruchten van de arbeid.

Een goederenverdeling, welke hier onafzienbare rijkdommen opstapelt en elders enorme massa's verproletariseert is onzedelijk, afschuwlijk en voert rechtstreeks naar het communisme.

Op de eerste bladzijde van het Oude Testament werd reeds een juiste volkshuishoudkundige les gegeven: „Gij zult heer zijn en geen slaaf".

Thans heerst er nog in de wereld geen orde, maar chaos. De overwegende meerderheid van het totale menselijk intellect komt heden ten dage nog ten goede aan de materiele belangen.

Het kapitaal heeft alle vruchten van de menselijke geest voor zich opgeëist; technische uitvindingen, wetenschappelijke uitvindingen, nieuwe werkmethodes.... alles is in overwegende mate aan het kapitaal ten goede gekomen. Langs deze weg werkt alles wat den mens ten zegen moest strekken, te zijnen nadele.

Wij behoeven helemaal niet vijandig te staan tegenover de machinale arbeid; wij weten dat de machine voor ons vooruitgang had kunnen betekenen, maar de arbeiders die indertijd in Londen de eerste machines vernielden, hebben toch wel instinctmatig gevoeld, dat deze machines den arbeider weliswaar de éne dag brood konden geven, maar dat zij ook de andere dag nood en vertwijfeling over hen konden uitstorten. Wij behoeven in de bloei der industrie en der techniek geen vooruitgang te zien, zolang de mens, die heerser over de materie, over de dode stof, moet zijn, haar slaaf is; zolang de machine niet hem dient, maar hij h a a r slaaf is.

De mens beschikt over een vrije wil, hij heeft verstand en intellect. Hij streeft naar verbetering, maar wat men tot dusver verbetering noemde, vergiftigt de massa geestelijk en moreel.

Daarom is het vooral nu, nu de mensheid in deze oorlog de zwaarste offers heeft opgebracht, de plicht van den wetgever en van de Staat het volk op te voeden tot verstandige democratie en zijn psychisch en intellectueel niveau hoger op te voeren. Het volkswelzijn moet de hoogste wet zijn. Waren niet tijdens deze oorlog en zelfs thans nog niet millioenen arme mensen op uitbuiters en woekeraars aangewezen, die niet erkennen willen, dat zelfs de armste recht heeft op leven, brood, kleding en gezin? Wie kan op dit moment, nu de mensheid staat op de drempel ener nieuwe, nog gesluierde maatschappelijke periode, garanderen dat de kinderen der arbeiders van thans een beter, onafhankelijker, zelfstandiger, menswaardiger, verzekerder bestaan zullen hebben, dan hun ouders hadden en hebben?

> ***Wij staan voor het gevaar in een cultuurloze duisternis weg te zinken en moeten er ernstig naar streven onze oude christelijke cultuur weer trouw te beleven. De tijd is rijp voor een wereldrevolutie. Staatslieden, en burgers moeten met vereende krachten die wilskracht en geesteshouding opbrengen, welke nodig zijn om het onrechtvaardig kapitalisme voorgoed uit te bannen.***

Er zijn — vooral nu — Goddank kapitalisten die de nood van hun arbeiders kennen en hun behoeften inzien, die in het arbeidersproces — ondanks gemis van de daarvoor nodige bedrijfsorganen met hun arbeiders meeleven, die voor hen allerlei sociale instellingen aan hun bedrijf verbinden. Wat kunnen zij als enkelingen echter doen tegenover de vloed van materialisme?

De arbeider vraagt ook niet om een aalmoes ;hij vraagt hem passende arbeid en wil daarvoor een rechtvaardig loon ontvangen. De rechtvaardigheid gaat aan de naastenliefde vooraf. Reeds de H. Schrift zegt dat het onthouden van 't rechtvaardig loon 'n wraakroepende zonde is. De Bijbel bevat niet alleen godsdienstige en abstracte begrippen, maar ook wetten voor het materiele leven. De boeken van Mozes zijn een uitstekende school voor de moderne sociologie.

Christus is niet gekomen om het kapitaal met Zijn vloek te overladen, maar Hij wil een vruchtbaarheid van het kapitaal, welke met het algemeen welzijn overeenkomt. Daarom dreef Hij de woekeraars met zweepslagen uit de Tempel en slingerde Hij de rijken de waarheid in het gezicht.

Onbarmhartigheid — zo zei St. Paulus — is het bijzondere kenmerk van de heidenen. Er leven ook in de 20ste eeuw nog heidenen in ons midden. Er zijn ook nu nog gevoelloze rijken en arme Lazerussen — zo is helaas onze tijd! De heidense materialistische philosophie regeert nog maal al te vaak!

Wij staan voor een keerpunt der geschiedenis, zoals wij sinds de grote volksverhuizing, toen de Grieks-Romeinse cultuur ineenstortte, niet gekend hebben. Heden dreigen weer grote catastrophale gebeurtenissen. De communisten zien dit heel goed in en doen hun best om de bal aan het rollen te brengen.

Wee de volken, wier staatslieden blind zijn voor deze catastrofe!

Wee de volken, wier staatslieden dit grote gevaar wel voorzien, maar er geen aandacht aan schenken.

De tijd is rijp voor een wereldrevolutie. Wanneer de machthebbers en de kapitalisten de wetten van het christendom niet erkennen, dan zou het kunnen gebeuren, dat de gehele wereld door een rode vlammenzee wordt platgebrand. Vroeg of laat!

Uiteindelijk zal dat te voorkomen zijn, wanneer wij, wereldburgers, allemaal tezamen en met vereende krachten nog t i j d i g de wilskracht en de geesteshouding weten op te brengen, welke nodig zijn om het o n r e c h t v a a r d i g kapitalisme te doen verdwijnen.

Br. A. B. M.

MAG IK ME VOORSTELLEN....

Zo ben ik dan Maandag 3 September j.l. in het „Huis van de Arbeid" mijn werk begonnen. Onwennig nog in dat kale witte vertrek met groene deuren. Zonder enige aankleding, zonder iets eigens- Ik zal er dat nog moeten brengen. Onrustig door de telefoon, die juist op mijn kamer staat en waardoor heel de dag iedereen bij me in en uit holt. Dat ding zal nodig verplaatst moeten worden. Tenslotte onwetend over wàt me te wachten staat aan werk en hoe dat allemaal gaan zal! Maar ik ben begonnen met dezelfde ambitie en liefde waarmee ik bij de Bredase Bond heb gewerkt en in de diepe overtuiging dat in de komende tijd onze Katholieke Arbeidersbeweging een zware, maar grootse taak heeft te vervullen. Een taak, die niet alleen ligt op materieel terrein, maar veel en veel meer op geestelijk gebied. Het is m.i. niet alleen de vakorganisatorische taak, óók niet alleen de Standsorganisatorische taak der beweging die in de komende tijd onze volle aandacht en werkkracht zal opeisen, neen, deze beide taken en dan in het licht vàn en overstroomd dòòr de gedachte van apostolaat.

***

Vakorganisatorisch ligt in de nabije toekomst samenwerking in Raad van Vakcentralen en Bedrijfsunies, terwijl tevens de opbouw van de Bedrijfs- en Ondernemingsraden, de Kernen en Vertrouwensmannen, in één woord de „Medezeggenschap" aan onze Vakorganisatorische taak en vakbondsbestuurders eisen zullen stellen die de voorbije periode niet kende.

Standsorganisatorisch ligt nog gedeeltelijk braak de culturele opvoeding en heropvoeding van ons arbeidende volk, de geestelijke vorming en ontwikkeling van den mens om het hem mogelijk te maken in die nieuwe maatschappij ,die structueel ànders is, te kunnen leven als waardige christene mensen aan wie de lijkwaardigheid aan andere bevolkingsgroepen juridisch en feitelijk is toegekend.

***

Maar over dit alles heen, ligt onze apostolische taak. De verantwoordelijkheid om het openbare leven te kerstenen, om mede te zorgen dat in het persoonlijk leven der mensen, in de gezinnen, in het bedrijfsleven in het ontspanningsleven de christelijke gedachte, de katholieke levensbeschouwing aanvaard en beleefd wordt. Niet voor niets heeft Paus Pius XI in de Encycliek Quadr.-Anno nadat hij de sociale en economische problemen heeft behandeld en de oplossing aan de hand heeft gedaan, speciale aandacht besteed aan de apostolaatsgedachte die alles moet doordringen. Ook dit deel der encycliek verdient onze volle aandacht. Wat de Paus in de nos. 138 t.m. 147 daarover zegt, zijn zeer behartenswaardige brokjes voor de leiders van onze katholieke Arbeidersbeweging.

***

Willen wij met onze katholieke arbeidersbeweging werkelijk levend christendom scheppen, willen wij niet alleen meer welvaart voor ons volk verwerven en enkel onze lèden op hoger plan brengen, maar het gehèle arbeidende volk tot het christendom voeren, dan moeten wij ons verantwoordelijk weten voor alle Nederlandse arbeiders- Dan moeten wij ons met heel de beweging zetten in de richting van het moderne veroverend-georganiseerde massaapostolaat, dat door geen enkele instantie, dan door onze beweging, beter kan worden verricht omdat wij nàast de hogere geestelijke belangen, óók de nodige stoffelijke welvaart trachten te verwerven die voor een goed godsdienstig leven de noodzakelijke voorwaarde vormt.

Zo gaan we dan voorwaarts, trachtende het vertrouwen dat men in mij, als een der jongeren, gesteld heeft, niet en nooit te beschamen en rekende òp de onmisbare steun van O. L. Heer en tevens op de rijke ervaring van de vele oudere collega's.

DRé DE WOLF
Waarn. Verbondssecretaris.

Naschrift

Dré de Wolf, die zich in bovenstaand stukje aan alle lezers van Herstel voorstelt, is in het Bredase geen onbekende. In dit bisdom zullen er zelfs weinigen zijn die hem niet kennen. Maar daarbuiten was hij — buiten de categorie van onze bestuurders — voor de leden en voor de plaatselijke besturen een nog vrijwel onbekende figuur, waarvan we overigens overtuigd zijn dat die onbekendheid van slechts betrekkelijk korte duur zal blijven. Om op een leeftijd van 33 jaar in dit voor het land, maar ook voor de beweging toch zo belangrijke tijdsgewicht tot waarnemend opvolger van onzen onvergetelijken Schutte te worden benoemd, wiens plaats hij straks officieel zal gaan bezetten, moet men wel over bijzondere eigenschappen beschikken en moet het tot dusver in de beweging verrichte werk — in omvang èn in kwaliteit — boven de middelmaat uitkomen. En dat is bij de Wolf zeker het geval geweest en de Verbondsleiding heeft daarmee tegelijkertijd getoond ruim baan te willen maken voor de jongere generatie, die — ook in de topleiding — aan de beweging nieuw fris bloed moet geven.

Na aanvankelijk werkzaam te zijn gegeweest op een melkfabriek, werd hij in 1936 gekozen tot vrijgesteld secretaris in den Bredasen Jongen Werkman. Van 1 October 1938 tot 1 Juli 1939 was hij op het kantoor van de Bredase Werkliedenbond werkzaam. Van 1 Juli '39 tot 1 September van dit jaar werkte hij als gesalarieerd bestuurder van de Bredase Bond.

In 1932 deed de Wolf zijn intrede in de beweging van den Jongen Werkman en voor de eerste Nationale Studiedagen in 1933 vroeg Aalmoezenier v. d. Made hem als districtsleider. In 1936 volgde zijn benoeming tot diocesaan propagandist. Vanaf die tijd maakte hij deel uit van het Nationaal J. W.-bestuur en werd nadien de eerste jonge kracht, die als nationaal voorzitter fungeerde, hetgeen hij op voortreffelijke wijze heeft gedaan. Reeds toen vestigde hij de aandacht op zijn persoon, zijn talenten en werkkracht. De in Breda destijds gegeven Sociale School beëindigde de Wolf als eerste en met lof.

Na de dood van Norbart kwam hij — zoals reeds opgemerkt — bij Bredase Bond en men belastte hem daar o.m. met het rechtskundig adviesbureau. Op de laatst gehouden Verbondsvergadering vóór de komst van Woudenberg volgde hij Hermans in het Verbondsbestuur op.

Ondergronds heeft hij tijdens de bezetting het werk voortgezet, het contact met leden en leiding onderhouden en toen het Zuiden bevrijd werd, toog de Wolf met grote voortvarendheid aan het werk van de wederopbouw. En alhoewel hij was voorbestemd om Voorzitter van de Bredase Werkliedenbond te worden heeft het Verbond beslag op hem gelegd. Van één kant vindt men het in het Bredase bisdom jammer, dat de Wolf nu voorgoed vertrokken is; anderzijds gunnen onze Bredase mensen de Wolf deze promotie van harte, overtuigd als zij met de Verbondsleiding zijn, dat daarmee een uitstekende greep is gedaan.

Maak er als je blieft niet te veel drukte van, aldus de Wolf en met dat verzoek rekening houdende, zullen we 't hier bij laten. Gods rijke zegen op een langdurig en vruchtbaar dienstverband wensen wij den jongen Verbondsbestuurder in overvloedige mate toe.

L. M. BEUMER.

Waardering voor den Mijnwerker!

Onze tijd is er een, waarin de waarde van de dingen op zijn kop gezet wordt, niet alleen in stoffelijk-tijdelijk opzicht, doch, en dat is nog erger, ook in geestelijk opzicht. Zo ziet men allerwegen verviakking, verruwing, verarming. Dit geldt zeker als men peinst over de toch in een volkshuishouding zo nodige waardering onderling, zowel tussen de personen als tussen de groepen der bevolking. Hoe spreekt men in arbeiders- en andere kringen niet schande over „de boeren". Terwijl men weet dat de meesten, Goddank, goed willende, eerlijke, hardwerkende mensen zijn. Hoe laat men zich niet uit over de middenstand: terwijl men weet, dat niet allen verkochten aan de achterdeur tegen zwarte prijzen. Zo willen we vandaag aan U, lezers, medeleden in ons R. K. Werkliedenverbond, vragen waardering voor den mijnwerker, hier in ons z.g. „Donkere Zuiden", en daartoe pogen, U enig inzicht in de juiste stand van zaken nu, en over de afgelopen maanden te geven. Mogen deze regels ertoe bijdragen, dat gij, in 't overige deel van ons land, een beter inzicht in ons werk, onze strijd, in onze plannen en verwachtingen, kortom in ons lief en leed zult krijgen, waardoor ge allicht een juister, dus beter oordeel over onze daden, onze plannen en verwachtingen zult kunnen vellen, en ge ons zult leren waarderen als een voor Nederland onmisbare volksgroep, die Uw aller waardering verdient, welke we hierdoor van U vragen.

't Gebeurde op een vergadering te Schaesberg, dat iemand, 'n Utrechtenaar, die op bezoek was in het Zuiden, nadat hij de inleidingen had aangehoord, opstond en vroeg, waarom datgene wat op die vergadering gezegd was, niet eens overal in de grote steden van ons land op grote vergaderingen gezegd werd: dan zouden veel verkeerde voorstellingen van zaken recht gezet worden, en zou er zeker veel meer waardering voor het werk van den mijnwerker zijn. Deze man was eerlijk van mening dat er dan nog vele jongelui gevonden zouden worden, die gaarne medewerken willen aan de nu bij **uitstek Nationale zaak** der wederom op peil brenging **van de productie der Nederlandse Mijnindustrie.** Dat zulks nodig is behoeft geen betoog, gij lezer weet hoe 't met de kolen- en gasvoorziening in ons land staat. Gij weet hoe 't met het bedrijfsleven, met de scheepvaart enz. gesteld is. De algemene roep is „geef ons kolen". Wij hier in 't Zuiden verstaan die roep, en doen alles om aan die roep gehoor te geven. Waarom het antwoord in die mate niet tot U door kan dringen in de vorm van meer kolen moge U blijken uit in 't vervolg van deze bijdrage: want daar we U niet overal kunnen toespreken, gebruiken we volgaarne ons „Herstel" om U langs deze weg de nodige, tot waardering leidende voorlichting te geven.

In Sept. 1944 werden we bevrijd: d.w.z. tot juist boven Sittard (Nieuwstadt was nog weken lang front), terwijl Kerkrade ook nog geruime tijd door de overweldigers bezet was. Ondanks dat werd er direct door de leidinggevende personen, zowel van de zijde der Overheid, als vanwege de Directies en vakorganisaties, alles in 't werk gesteld, om de reeds bevrijde bedrijven wederom op gang te krijgen. De schade viel over het algemeen nogal mee: de „Sprengcommando's" hadden Goddank niet te veel kunnen verwoesten. Al spoedig was de energievoorziening wederom op peil; de plundering van materialen op het laatste moment waren ernstiger. Toch heeft men, met veel kunst- en vliegwerk de zaak op gang gebracht, maar hoe?

Laten we de toenmalige positie eens en vooral goed vast leggen. Vooreerst: er verdwenen duizenden mijnwerkers uit de bedrijven: zij die hier ondergedoken waren verdwenen althans de meesten. Honderden, zelfs duizenden meldden zich vrijwillig, 't zij bij de O. D. bij 't nieuwe Ned. leger, of bij de hulpdiensten, zodat onze personeelsbezetting daalde van p.m. 44000 man tot ruim 26000 à 27000 man. Ten 2de, we zeiden het reeds, was de materiaal positie heel slecht, en is nog verre van goed. Wie eenig begrip heeft van een Mijnbedrijf weet, dat ons bedrijf noodzakelijk een massa materiaal nodig heeft: bijv. mijnhout, ijzeren stutten, onderdelen voor machinale transport, klein vervangingsmateriaal enz. enz. Ook dit remde en remt de productie. Maar dit alles was nog niet het ergste. Veel ernstiger was, dat men allerwegen moest constateren **dat de arbeidslust niet aanwezig was** en nog veel te wensen overlaat. Arbeidslust is een factor die door allerlei omstandigheden beïnvloed wordt; we zullen in een volgende bijdrage de omstandigheden trachten te beschrijven, om U vervolgens te laten zien, hoe we in de Mijnstreek dit en andere problemen trachten op te lossen. We vragen geduld tot 't volgende **nummer**

MULDERS

De Achterhoek in Oorlogstijd

(slot).

Het was op Zaterdag 28 October '44.

In de zaal was het erg rumoerig er was n.l. een gevangene ontvlucht, die in een cel zat, welke aan onze zaal grensde en daar we goed met de Duitse methodes op de hoogte waren, wisten we wat ons te wachten stond. Tegen 10 uur kwam bevel dat niemand de zaal mocht verlaten. Dus we moesten maar rustig afwachten. En daar we toch niet naar buiten mochten besloten we om maar te gaan slapen. Hoe lang of we gestapen hebben weet ik niet, maar plotseling was er lawaai en werd ik in de lenden gepord met de woorden: „Aufstehn, aufstehn". Wij moesten ons eerst even realiseren wat er gebeurd was, maar al gauw wisten wij het. De S.S. was in het holst van de nacht gekomen om ons een verhoor af te nemen. We moesten een kring vormen rond vier S.S. mannen en toen werd ons medegedeeld, dat wij ervan verdacht werden medeplichtig te zijn aan de ontvluchting van den gevangene. We kregen 5 minuten bedenktijd en dan moesten de daders zich gemeld hebben „oder es werden 10 Männ von Ihnen erschossen". We stonden perplex wat moest er gebeuren. Er klonken verwarde vragen, doch niemand wist raad te schaffen, want ook niemand van ons wist iets van de zaak af. We waren werkelijk totaal onschuldig.

Plotseling kijkt de S.S.-Hauptmann op zijn horloge en zegt doodbedaard: „Der Zeit ist um, wer hat noch was zu sagen?" En dan klinkt plotseling achter in de kring: „Ich" en iemand komt naar voren. Moedig neemt hij plaats voor de S.S. en begint een betoog, waarin hij getuigt van de onschuld van zijn kameraden, een tweede springt hem bij in zijn pleidooi, ook andere stemmen uit de kring komen naar voren en samen weten ze het zover te brengen, dat de S.S. toezegt een grondig onderzoek te zullen instellen. We moeten allen op onze plaats blijven en het onderzoek begint. De cel, waaruit de gevangene is ontsnapt, wordt grondig onderzocht, en jawel, het voorwerp, waarmee de gevangene zich heeft bevrijd wordt gevonden. De zaak is opgelost, we worden door de S.S. onschuldig bevonden en iedereen kan weer rustig gaan slapen. Daar komt echter niet te veel van, want het was voor ons een penibel geval en menig Todter, die het heeft meegemaakt, zal nog vaak terug denken aan die eerste kennismaking met de S.S. in 't Juvenaat te Zevenaar.

* * *

Reeds meer dan 4 weken lagen de arbeiders uit Gendringen in 't Juvenaat zonder verschoning, onvoldoende wasen miserabele toiletgelegenheid; onvoldoende voedsel, geen licht, meestal geen verwarming, daags werken, dikwijls in de regen, 's avonds met de natte plunje in het stro gaan liggen, geen gelegenheid om de kleren voldoende te drogen en de andere dag maar weer met het klam-natte pak aan het werk.

Kap. Goes uit Ulft bezocht toen het Juvenaat en de omstandigheden ziende, waaronder daar geleefd moest worden, beloofde hij niet te zullen rusten, voor hij allen, door middel van aflossing of anderszins uit het Juvenaat zou hebben verlost. Kap. Goes stelde alles in het werk, en wist het zover te brengen, dat de gehuwden konden worden afgelost.

De slechte werk- en levensomstandigheden golden natuurlijk in nog erger mate voor de in de steden tezamen gedreven mensen, die ook in de buurt van Zevenaar waren ondergebracht.

En dan waren dat nog maar de gewone arbeidskampen, de strafkampen waren veel en veel verschrikkelijker.

De Achterhoek bewaart nog steeds de herinnering aan het „Kamp Rees", waar duizenden uit Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Amsterdam enz. waren ondergebracht en honderden ellendig om het leven kwamen.

Een spontane hulp-organisatie werd in het leven geroepen en zelfs op klaarlichte dag werden de mensen uit het kamp Rees bevrijd en clandestien in het vaderland teruggevoerd, verpleegd en aan kleren en doktersattesten geholpen.

De inwoners van de grensplaatsen Megchelen, Nitterden, Dinxperlo, 's Heerenberg enz., hebben allen van hoog tot laag meegeholpen om de mensen van kamp Rees, als ze ziek, doodziek, als levende lijken de grens overkwamen, liefderijk te verplegen en aan kleding en voedsel te helpen.

In December '44 was het werk in Zevenaar zover klaar, en werd het kamp overgebracht naar Loerbeek.

De arbeiders uit de gemeente Wisch, die oorspronkelijk ook in Bingerden, Zevenaar enz. tewerk waren gesteld, moesten later naar Suderwick, Isselburg—Anholt om daar versterkingen aan te leggen; terwijl de arbeiders uit de gem. Gendringen naar Beek, Elten, Emmerik, enz. moesten.

In Febr. '45 begon men ook in de gemeenten Wisch en Gendringen met het maken van loopgraven, tankgrachten, enz.

De N.S.D.A.P. Einsatzstab „Ede" kwam met duizenden gedeporteerden uit de Westelijke steden naar de Achterhoek en begon ook hier het land om te woelen. Dat bleef zo tot Vrijdag 23 Maart de geallieerde overtocht over de Rijn begon en de Achterhoek onder intens artillerievuur kwam te liggen. De Todt-arbeiders vluchtten naar huis en voor zover ze uit de steden kwamen, doken ze merendeels onder en hielden zich schuil bij de plaatselijke bevolking. Men probeerde nog wel hen weer aan het werk te krijgen door allerlei dreigementen, maar dat lukte niet en Woensdag 28 Maart kozen de N.S.D.A.P.-leiders het hazenpad en was het hier oorlogsterrein geworden.

Begin April was de Achterhoek bevrijd en kon met de heropbouw begonnen worden. De heropbouw van wat er materieel was stukgeslagen, maar ook van wat er geestelijk was verwoest.

Begonnen kon ook worden met de heropbouw van onze katholieke arbeidersbeweging.

Aanvankelijk nog wat aarzelend, kwam er geleidelijk meer schot in en thans is in alle plaatsen in de Achterhoek de beweging haar taak weer begonnen.

Moge de Achterhoek ook op dit terrein zich van de goede zijde laten zien en zich, voor wat het katholieke arbeidersgedeelte betreft, als een man scharen achter de vaan van ons mooie R. K. Werkliedenverbond!

A. v. AKEN.

Ulft, Maria ten Hemelopneming 1945.

vragen bus

Sociale Verzekering

H. v. R. te U. 1. Ik heb sinds 1943 tot Januari 1945 regelmatig in loondienst gewerkt. Maar in de laatstgenoemde maand moest ik onderduiken. In April is mijn vrouw bevallen. Heeft mijn vrouw nu aanspraak op f 55,— kraamgeld?

2. Als ik zelfstandig werkzaam ben, heb ik dan nog aanspraak op kinderbijslag?

3. Ik werk bij de D.U.W.; kan ik daar ontslag krijgen om zelfstandig te gaan werken?

Antwoord: 1. Wanneer U in het jaar voorafgaande aan de dag der bevalling 156 werkdagen verplicht verzekerd zijt geweest, komt Uw vrouw voor kraamgeld in aanmerking. De dagen van onderduiking tellen mee bij de berekening van de 156 dagen. De beslissing berust bij der Minister aan wien het orgaan dat de uitkering doet, het geval voorliegt.

2. Als U zelfstandig werkzaam bent en geen ongevalsrente of ziekengeld trekt, kunt U geen aanspraak maken op kinderbijslag.

3. Ja.

P. J. de W. te B. Mijn zoontje is verpleegd geweest in de gemeente barakken wegens diphterie. Ik ben verplicht verzekerd bij het ziekenfonds. Komen nu de kosten van verpleging van mijn zoontje voor rekening van dat fonds?

Antwoord: Neen. Diphterie valt daar niet onder.

F. v. K. te B. Ik was in loondienst, maar dook onder van 17 September 1944 tot 1 Mei 1945. Op 12 Maart 1945 werd een kind geboren. Hebben wij nu aanspraak op kinderbijslag en kraamgeld?

Antwoord: Zie het antwoord op vr. 1 aan H. v. R. te U. in dit nummer, betreffende kraamgeld. Dit kind telt voor kinderbijslag eerst mee in 1946, want daarvoor is beslissend het aantal kinderen op 1 October van het voorafgaande jaar.

Wat betreft de overige kinderen, als die er zijn, moet vader gedurende de tijd van onderduiken loon hebben genoten; als dit niet het geval is, bestaat er over die tijd geen aanspraak op kinderbijslag. Voor deze aangelegenheid moet U zich wenden tot de Raad van Arbeid of de bedrijfsvereniging van welke U een kinderbijslaglijst hebt ontvangen.

S. G. v. E. te A. Deze schrijft invalide te zijn en beklaagt zich dat zijn rente gering is. Bovendien vraagt hij of wij niet op verhoging daarvan kunnen aandringen.

Antwoord: Dit laatste ligt niet op onze weg; wij kunnen U alleen inlichten. In dit geval is ons dit onmogelijk, want wij weten zelfs niet eens krachtens welke wet U een rente geniet; krachtens de Invaliditeitswet of de Ongevallenwet? De renten krachtens de Invaliditeitswet zijn niet hoog; zeker niet op Uw leeftijd.

G. J. v. d. M. te M. Deze is van 11 April tot 2 Juli ziek geweest, heeft naar verschillende adressen geschreven, doch heeft van niemand antwoord ontvangen. Wat te doen?

Antwoord. Op een plaats die voor allen zichtbaar is, moet Uw werkgever op straffe een kaart hebben ophangen, vermeldende het adres van het orgaan, waarbij hij voor de ziektewet is aangesloten. Als dit niet het geval is en als U niet te weten kunt komen waar Uw werkgever is aangesloten, dan wendt U zich tot de Raad van Arbeid waaronder U hoort. Deze zal U daarover inlichten. Als U dan van het orgaan, waarbij Uw werkgever is aangesloten, weer geen antwoord krijgt, dan wendt U zich met Uw klacht tot het College van Toezicht op de Bedrijfsverenigingen ingevolge de Ziektewet, Raamsingel 90, 's-Hage. Dit adres zal in verband met de oorlogstoestand wel veranderd zijn, maar wij vermoeden dat het dan toch wel terecht komt. Zou het niet terecht komen, dan wendt U zich tot het Ministerie van Sociale Zaken, afd. Alg. Verzekeringen, Singel, Amsterdam.

A. K. te A. Deze gaf bij zijn repatriëering uit Duitsland tegen bewijs 1710 Mark af. Hij vraagt of hij daarvan nog iets horen zal?

Antwoord: Inderdaad; daar zult U te zijner tijd iets van horen en U zult daarop alsdan een uitkering ontvangen.

H. B. A. te S. Deze stelt allerlei vragen en maakt allerlei opmerkingen, welke niet op onze weg liggen. Wij vissen er het volgende uit op. 1. Waarom krijgt mijn vrouw geen ouderdomsrente, hoewel zij 65 jaar oud is? 2. Als ik aan een ziekte sterf, krijgt mijn vrouw dan rente? 3. Hebben mijn vrouw en ik recht op rente; wij zijn beiden 65 jaar?

Antwoord: 1. Als Uw vrouw geen rentekaart heeft, krijgt zij op 65-jarige leeftijd geen ouderdomsrente. 2. Als U sterft, kan Uw vrouw weduwerente krijgen, omdat zij 60 jaar oud is, op grond van Uw rentekaart. 3. Het recht op ouderdomsrente van U en Uw vrouw is afhankelijk van de vraag of U elk een rentekaart hebt en of daarop geplakt is.

H. Z. te H. 1. Ik ben 16 Juni uit Duitsland gekomen en nadien in de landbouw te werk gesteld. Krijg ik nu kinderbijslag met terugwerkende kracht?

2. Vallen mijn vrouw en kinderen nu ook onder de verplichte ziekteverzekering, nu ik weer hier te lande in loondienst ben? Mijn werkgever geeft mij geen ziekenfonds-coupons.

3. Mijn rentekaart is geldig tot 3 September. Ik heb nog geen nieuwe ontvangen. Moet ik deze aanvragen?

Antwoord: 1. Deze zaak moet nog definitief geregeld worden. Zonder regeling zouden Uw aanspraken eerst beginnen te lopen als U hier te lande arbeid in loondienst verricht.

2. Ja, U moet zich bij een ziekenfonds aanmelden en tevens de aandacht van Uw werkgever hierop vestigen.

3. U behoeft geen nieuwe rentekaart aan te vragen; deze krijgt U automatisch. Zou zij te lang wegblijven, dan kunt U de Raad van Arbeid hieraan herinneren. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat er door de oorlogsomstandigheden achterstand bestaat bij de Raad van Arbeid.

C. S. te B. Deze klaagt over de noodtoestand waarin zijn gezin zich bevindt door de noodtoestand op het gebied van textielproducten.

Antwoord: Wij begrijpen zijn ernstige klacht, maar zij ligt buiten het terrein van de Vragenbus.

G. J. v. P. te G. Deze zou het toejuichen indien de werkgevers, ook bij de Raden van Arbeid, steeds voor de ziekmelding zouden moeten zorgen. Maar — zo zegt hij — dat zou toch niet wenselijk zijn, wanneer de arbeider niet in loondienst is en ziek wordt binnen 1 of 2 maanden na het verlaten van zijn betrekking.

Antwoord. Daarin heeft hij gelijk. Het zou gewenst zijn voor die gevallen een uitzondering te maken en in die gevallen de plicht tot ziekmelding te leggen op den arbeider.

Th. W. te K. Deze kreeg in Duitsland een ongeval en deswege werd hem een rente toegekend. Maar nu staat de uitkering daarvan stil. Hij vraagt of en hoe hij zijn geld kan bekomen.

Antwoord: Wij kunnen U alleen de raad geven U te wenden tot den voorzitter van de Raad van Arbeid te Groningen, die beheerder is van de Krankenkasse. Als hij U niet helpen kan, zal hij U toch wel raad kunnen geven.

WE REIZEN WEER

(Historisch)

„Ik ben toch maar blij, dat de spoor weer rijdt," zei de juffrouw, terwijl zij zich in de coupé hees, „en, laat ie fijn zijn, dat ik nog een plaatsje heb in een heuse coupé zonder tochtgaten. Mens, je kunt je weelde niet op, is me dat effe boffen."

Wij, de reizigers in de propvolle coupé, beaamden dat. Wij hielpen de juffrouw galant naar binnen en maakten een plaatsje voor haar vrij op onze overvolle bank.

„Ziezo, ik zit," vervolgde zij, waarbij ze haar buurman links en rechts aardig in een hoek drukte. Zij installeerde zich op d'r gemak en plaatste een juten zak met appelen stevig op haar schoot.

„Ja, ik weet wel, je mag eigenlijk geen fruit vervoeren, maar dit benne oppels uit de tuin van mijn zuster en ik wil wel eens weten, wat de conducteur daartegen in kan brengen."

Toen gingen we rijden.

Eensklaps zei ze: „Ik lijk wel gek, dat ik met die schuit appels op mijn schoot blijf zitten, ik kan die zak even goed in het net zetten."

Meteen stond ze op en hees de zak omhoog. Ze botste tegen een heer, die rustig een uiltje knapte en binnensmonds, zonder wakker te worden, gromde. De juffrouw werd er lichtelijk zenuwachtig van, mompelde vaag een excuus en zwaaide de zak het net in.

Toen was het in een oogwenk gebeurd. Plotseling rolden de appels uit de tuin van de zuster als een lawine over het arme hoofd van den rustig slapenden passagier. Met een paar verwilderde ogen, de handen verschrikt aan het hoofd trachtte hij de situatie meester te worden. De appels stroomden als uit een hoorn van overvloed over hem heen.

De juffrouw was een zenuwcrisis nabij.

„Hoe kan dat nou," stamelde ze „gos, mijnheer toch.... Heb U Uw eigen pijn gedaan?"

„Mijn kop is er bijna beurs van, juffrouw," zei die, „het had maar een haar gescheeld of mijn hoofd had tussen mijn ribben klem gezeten."

„Och toch," zuchtte ze terwijl ze de heren dankte, die aan 't appels rapen waren. „Ik mag Uwes zeker wel een paar appeltjes aanbieden voor de dorst... voor de schrik, dan?

Dat ik toch zo stom kon zijn om niet te zien, dat er geen net meer in hing. Och, och, wat een toestand."

De hele coupé bulderde, het slachtoffer incluis.

Dat zei: „Alla, juffrouw, d'r zijn er meer met een appeltje verleid en ik heb er best zin in, kom maar op."

Waarmee het incident gesloten was.

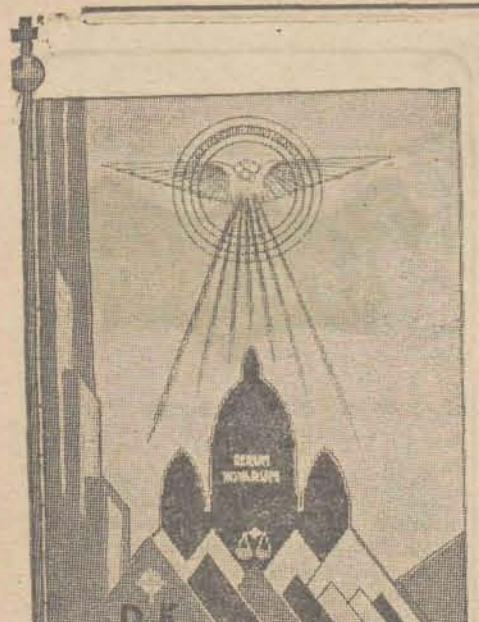

LEVEN EN STREVEN

HOE GAAT HET IN DE GROTE PLAATSEN?

Nijmegen maakt een goede beurt!

Een onderhoud met de voorzitter van de grootste vakafdeling

De R. K. Bouwvakarbeidersbond is in het Zuiden spoedig van wal gestoken, met name in Nijmegen en Oost Brabant gaat deze organisatie snel vooruit. In Nijmegen heeft de R.K. Bouwvakarbeidersbond thans zijn *grootste* afdeling, welke tevens de grootste vakafdeling ter plaatse is, en ook een van de grootste afdelingen in ons land.

Met den Voorzitter van deze afdeling, tevens plaatselijk gesalarieerd bestuurder, collega W. Beeken, hebben we dezer dagen een onderhoud gehad over de verschillende gebeurtenissen in deze afdeling sinds de bevrijding, en over de toestand in de omgeving van Nijmegen, kortom over alle punten welke in zo'n grote afdeling aan de orde komen.

Wanneer bent U weer met de afdeling begonnen? zo luidde de eerste vraag.

De afdeling Nijmegen is weer opgericht direct na 17 September 1944.

Gebeurde dat door middel van een vergadering of hoe ging dat eigenlijk?

Er is een vergadering gehouden voor alle leden. Direct na deze vergadering is er een Bestuursvergadering belegd.

Wat was dit voor een Bestuursvergadering?

Van de R. K. Bouwvakarbeidersbond. Hierna is in de school in de Ruijterstraat aan alle leden gelegenheid gegeven om zich weer te melden. Deze melding bleek echter geen voldoende resultaat te hebben. We besloten toen de oude bode terug te roepen en alle leden persoonlijk *huis aan huis* te gaan bezoeken. Dit heeft succes gehad.

Met hoeveel leden bent U ondergegaan?

Met 900.

Hoe was in 1941 de verhouding tussen de R.K. Bouwvakarbeidersbond, het N.V.V. en de N.C.B.?

Deze verhouding was ongeveer 900-200-100 in ledental.

Is de afdeling Nijmegen de grootste van de Bouwvakarbeidersbond?

Ja, Nijmegen is de grootste afdeling. We zijn over het hoogste peil van het verleden heen. We werken nu aan het bereiken van de *duizend leden.*

Dit cijfer hebben we voor de oorlog nimmer kunnen halen.

Zijn er veel bouwvakarbeiders bij gekomen?

Ontzaggelijk veel, vooral bij de geallieerden, daar zijn er veel bij, die eigenlijk fabrieks-, metaal- en transportarbeider zijn. Daar hebben we niet veel actie onder gevoerd, om de mensen niet bij de andere bonden weg te halen. Blijkt nu, dat er arbeiders in het bouwbedrijf willen blijven, dan zullen we onze vleugels over hen uitspreiden, zodat ze niet ongeorganiseerd blijven rondlopen.

Zijn er veel oude leden teruggekomen?

Ongeveer 650.

Zijn er ook nog leden, die niet uit Duitsland zijn teruggekeerd?

Ja, dat zijn er ook nog al wat. Ook zijn er leden wegens de oorlogshandelingen geëvacueerd en nog niet teruggekeerd, of overleden. Doch nu allen weer naar hun eigen woonplaats gaan, vloeien de oude leden meer en meer toe.

Hebt U ook veel jongeren onder de leden?

Ja, veel van de K.A.J.; vooral van 16 en 17 jaar.

Welke commissies zijn er zoal in het bouwbedrijf?

Vroeger was er in het bouwbedrijf de contractcommissie, doch deze is niet heropgericht. Op organisatorisch gebied zijn de patroons een stuk achter. Momenteel wordt de patroonsorganisatie gesticht en ik vertrouw, dat ook de contractcommissie weer in het leven wordt geroepen.

Hebben er veel leden bij de geallieerden gewerkt?

Ja, in het begin zeer veel, doch al gauw hebben we ze met veel moeite teruggehaald, omdat Nijmegen, dat door de oorlog zwaar getroffen is, veel echte bouwvakarbeiders nodig had.

Hoe is het precies gegaan met de vacantiebonnen voor arbeiders, werkzaam bij de geallieerden?

In November 1944 is dit reeds bij het Arbeidsbureau te Nijmegen aanhangig gemaakt. In Maart 1945 kwam de uitbetaling der lonen in handen van de gemeente.

Daarna is deze aangelegenheid opnieuw aan de orde gesteld. Eind Mei werd eindelijk besloten, dat aan alle bouwvakarbeiders of niet bouwvakarbeiders, die bouwvakwerk voor de geallieerden hadden verricht vacantiebonnen verstrekt zouden worden. Later werd nog besloten aan alle arbeiders, werkzaam bij de geallieerden, vacantiebonnen te verstrekken.

Hoeveel arbeiders hebben in Nijmegen bij de geallieerden gewerkt?

Ongeveer 5½ duizend.

Welke arbeidsvoorwaarden golden hiervoor?

Het contract water-, spoor- en wegenbouw.

Is dit nog van kracht?

Practisch nog wel, maar er worden ook regelmatig andere normen en lonen toegepast. Vooral voor ander soort werk.

Hoe groot is het bedrag, dat aan vacantiebonnen aan de arbeiders bij de geallieerden werd verstrekt?

Het was een nabetaling van f 30.000.— aan vacantiebonnen in Nijmegen alleen.

Is dat nabetalen veel werk geweest?

We moesten nagaan, hoe lang de arbeiders bij de geallieerden hadden gewerkt, hoeveel vacantiebonnen ze hadden ontvangen etc. Deze uitbetalingen zijn door ons kantoor gedaan hier in Nijmegen.

Had deze uitbetaling in Nijmegen ook nog gevolgen voor de buitengemeenten?

Na lang bij de Burgemeesters van de diverse gemeenten te hebben gepraat, gingen ook deze tot het uitbetalen over. In Druten werd bijvoorbeeld f 6.900.— aan bonnen uitgekeerd en in Ewijk f 8.000.—.

Hoe is de verhouding tussen Arbeidsbureau en Vakbond?

De verhouding is goed, alleen schijnen de heren zich nog niet te kunnen aanpassen, dat de leiding nu weer bij de Vakbeweging berust, dat deze lonen vaststelt enz.

Hebt U na de bevrijding ook nog te maken gehad met Militair Gezag?

Ja, heel veel zelfs. De samenwerking was prachtig.

Wat hebt U kunnen bereiken, wat de Bouwvakken betreft?

Bijvoorbeeld het invoeren van nieuwe toeslaglonen voor het particulier bedrijf, het uitkeren van vacantiebonnen en dergelijke.

Hebt U ook mensen bij de D.U.W. aan het werk?

Voor Nijmegen geldt de D.U.W. practisch niet, want van onze organisatie werken er maar weinig bij de instelling.

Doet de Eenheidsvakbeweging zich in Uw bedrijf te Nijmegen gelden?

Van deze beweging hoort en merkt men practisch niets.

Men zegt, dat ze vergaderd hebben. Onder de steenhakkers zouden ze 19 leden bezitten, door de voorspiegeling van een zo hoog loon, dat toch nooit bereikt kan en zal worden. Ook is er getracht een staking uit te lokken bij de geallieerden, maar dit heeft totaal geen succes gehad. Een andere keer zijn er bij een staking slechts 17 arbeiders weggebleven van het werk.

Bestaat er voor Nijmegen en omgeving ook nog toeslag op de lonen?

Ja de arbeiders hebben zes cent per uur toeslag. Dit geldt voor geheel Gelderland en ook voor Overijsel.

Hebt U ook nog iets te maken gehad met de lonen, die niet uitbetaald werden?

Inderdaad, ontzettend veel. Van aannemers, die bijvoorbeeld naar Vught moesten. Aan loonvorderingen werd op ons kantoor een bedrag van f 9.447.98 uitbetaald.

Hebt U ook nog districtswerk verricht?

Ja, in het begin zaten we hopeloos vast met de districtsbestuurders. In het Zuiden, waar toch de meeste katholieke bouwvakarbeiders wonen, hadden wij er slechts drie. We kwamen handen te kort. Daardoor kwamen er bij Nijmegen tijdelijk nog 42 afdelingen bij, waaraan wij assistentie moesten verlenen.

Hebt U ook nog met Maas en Waal, Brabant en Limburg te maken gehad, en hoe ging het daar?

In Nijmegen ging het goed, maar in de buitenafdelingen ging het nog veel beter. In plaatsen waar nooit afdelingen geweest waren, kwamen nu 60—80 leden.

Zit daar ook „oorlogswinst" bij?

Ja, vooral in de Ooij, Milligen enzovoorts, waar ontzettend veel vernield is, waar ook veel fabrieken nog niet werken, zijn veel arbeiders in het bouwbedrijf gegaan.

Is er nog verschil tussen de opkomst in Oost Brabant en in Maas en Waal?

In Brabant zijn de mensen spontaner in het toetreden dan in Maas en Waal. De vermoedelijke oorzaak hiervan is, dat Maas en Waal in het verleden is achtergesteld bij de andere delen van ons land. Bij de werkverruiming waren voor 1940 veel slechte toestanden en lage lonen.

Is er wantrouwen van overgebleven?

Ja, de mensen zijn bang, dat de oude toestanden weer terugkomen, omdat de Heide Mij bij D.U.W. wordt ingeschakeld.

Zit er werkelijk gevaar in de Heidemij?

Wij hebben de mensen er van overtuigd, dat de verhoudingen in dit opzicht sterk verbeterd zullen worden. De organisatie zal verder haar invloed aanwenden, opdat werken die tot het bouwbe-

ADRESSEN

Het schijnt van belang er op te wijzen dat het adres van onze Ned. R. K. Bond van Technici „St. Bernulphus" luidt: Duinvlietstraat 104 Velsen-Noord (post Beverwijk) terwijl wij voorts nogmaals in herinnering brengen dat de voormalige Bond van Verzekeringspersoneel is gefuseerd met onze Ned. R.K. Bond van Handels-, Kantoor- en Winkelbedienden St. Franciscus van Assisië, Jan Luykenstraat 12, Amsterdam.

Katholieke Verzekeringsagenten melden zich dus dáár!

SYMPATHIEKE GESTE!

Een fabrikantenzoon gaf, na een nadere kennismaking met onze beweging, voor het plaatselijke sociale werk in de Bilt-Bilthoven een bedrag van f 25: Niet zozeer om het bedrag als wel om de geste als zodanig waardeert het bestuur der plaatselijke Werkliedenvereniging deze bijdrage.

Zuivering in gezuiverd Nederland

Na vijf bange jaren van dood en verderf over ons dierbaar vaderland, is de oorlogsfakkel gelukkig gedoofd, en is het dringend nodig dat naast herstel van ons lichaam, ook het godsdienstige werk, het heil van onze onsterfelijke ziel, het werk des vredes bij uitnemendheid, met onverdroten ijver wordt vernieuwd.

Wij mogen niet rusten voor wij alle katholieken hebben bezield met die heerlijke vrede, welke een gesloten retraite ons schenkt, zo lezen wij in een uitnodiging tot een grote vergadering van de retraiteclub St. Ignatius, instelling van de plaatselijke Arbeidersbeweging in de hoofdstad.

Met grote ijver is het herstel van onze retraitehuizen ter hand genomen, waar vandalen met hun schennende handen de inventaris hebben vernield en geroofd.

In ons zieleleven heeft de vijand wonden geslagen, die zo spoedig mogelijk moeten worden hersteld door een kuur van drie dagen in een retraitehuis.

Leden en belangstellenden worden door het voortvarende bestuur der Retraiteclub uitgenodigd en de agenda voor deze vergadering is zodanig opgesteld, dat wij haar ter overweging aan andere retraiteclubs uit onze Beweging warm aanbevelen en deze daarom hier even overnemen:

De reeds bestaande retraiteclubs mogen zich door dit voorbeeld laten inspireren om eveneens uit een periode van gedwongen rust op te staan! En in de plaatsen waar de Beweging geen retraiteclub kent of deze ter ziele is, richte men er een op! Het is uit eigen ervaring, dat wij dit kostelijke en in onze ontredderde wereld dubbel noodzakelijke werk met alle aandrang en met alle warmte aanbevelen!

1. *Openingswoord van den Voorzitter.*
2. *Vaandellied.*
3. *Herdenking der overleden leden der club.*
4. *Kort verslag van den Secretaris.*
5. *Financieel overzicht van den Penningmeester.*
6. *Zangnummers van het knapenkoor.*
7. *Begroetingswoord door den ZeerEerw. Pater G. Sengers C.s.s.R., Dir. Retraitehuis 'e Bergen.*
8. *Zangnummers van het knapenkoor.*
9. *Propagandarede door den W.E. Heer J. Voortwist over Zuivering in gezuiverd Nederland!*
10. *Zangnummers van het knapenkoor.*
11. *Rondvraag en sluiting.*
12. *Aan U o Koning der eeuwen (door allen te zingen).*

EVN DER BEWEGING

ONZE KATHOLIEKE ARBEIDERSBEWEGING

Volksbeweging!

Roosendaal gaat de goede richting in

Zoals overal elders, vierde Roosendaal Koninginne-feest. 31 Augustus, 1 en 2 September. Drie volle dagen! Feestelijk getooide wijken, straten, huizen en mensen! Vlaggen, erebogen, schitterende kleuren en veelkleurige verlichting! Dansende, zingende en musicerende mensen! Jong en oud, arm en rijk, uitte zijn vreugde! En in dit feestelijk leven had onze Katholieke arbeidersbeweging haar plaats gekozen, haar volkskarakter geopenbaard.

De Gildenbond was actief!

Weken tevoren had het bestuur van onze Katholieke Arbeidersbeweging, algemeen en nu vooral populair bekend als „De Gildenbond", haar voorbereidingen getroffen om dit driedaagse feest tegemoet te treden, op te vangen en er richting aan te geven. Dagen tevoren had het feestcomité zich uitgesloofd om alles op haren en snaren te zetten, om vooral de arbeidende bevolking een echt feest te bezorgen. Voor elke dag was een feestavond in elkaar gezet; talloze nuttige en smakelijke gebruiks- en verbruiksvoorwerpen waren bijeengebracht, voor een massale tractatie was gezorgd en de lijdenden, de zieken waren extra bedacht.

Op 31 Augustus waren de mannen van 's morgens af in de weer om alle zieke vrienden een feestpakket te bezorgen. Overal werden de lijdende leden gezocht en opgezocht: in het ziekenhuis, in de huizen en kamers. Druiven, appels, peren en gebakjes vulden de pakjes. Het was fijn!

De Gildezonen musiceerden!

Zij trokken rond de mannen van de Gildenbondharmonie. Reeds vanaf de eerste dagen der bevrijding zijn de Gildezonen, mèt hunne beweging, herrezen en hebben zij de harten der mensen veroverd en verheugd. Maar nu trokken zij mee met de feestelijke optochten. Zij trokken de eerste dag van het feest naar de Markt en zij concerteerden onder grote belangstelling van het volk tot 's avonds 10 uur. Dit concert werd besloten met een pluimendans, uitgevoerd door de vrouwelijke arbeidersjeugd, de V.K.A.J. En tot slot danste gans de menigte op de muzikale maten van de Gildezonen. Gans het volk vierde feest met den burgemeester aan het hoofd. In alle wijken werd het feest voortgezet en gevierd.

Het Gildenhuis in lichter laaie!

Met de Gildezonen dromden de leden van de Katholieke arbeidersbeweging samen voor hun bondsgebouw. Ordelijk stroomde het huis vol. 1700 mensen hebben drie avonden af en aangelopen en enige gezellige uren beleefd. De grote zaal was ingericht als danszaal en het geheel zat verder bomvol. Op het podium had zich een „Band" en de leiding der beweging gevestigd. Alles was feestelijk opgemaakt. Het was een zee van kleuren, licht en vlaggen. Voorzitter Moerings opende, zoals het moet, de feestavonden met de christelijke groet. Met het gebed werd het feest ingezet. Er werd gejuicht en gezongen, gedanst en gesprongen! Er zat lijn en leiding in. Het was géén mateloos rondtollen. De dansmuziek werd onderbroken door verloting onder alle aanwezigen. Gelukkige vaders en moeders konden 's avonds naar huis met een kledingstuk of consumptie-artikel voor hun gezin. Door Kajotters en Kajotsters werd koffie met Engelse biscuits geserveerd. Af en toe werd vanaf het podium een voordracht ten beste gegeven of brachten vrijwillige zangers vanuit de zaal een zangnummer ten gehore. En zo drie avonden! Drie volle avonden! Op Zaterdagavond was om de Zondagsheiliging te eerbiedigen om 12 uur de zaal geruimd. Drie avonden stond het Gildenhuis in lichte laaie van vlammende feestvreugde en warme gezelligheid. Een oranjebrand van nationale feestgevoelens. Er zou nog een heel interessant verhaal over te vertellen zijn.

Hoe de priester — diverse geestelijke adviseurs! — hier binnenkwam en binnen mocht komen! — hoe Naantje Knappers iedere avond de knalnummers verzorgde en knap met het „Vissersmeisje" telkens de zaal in beroering bracht! — hoe oude besjes van 70 tot 80 jaar hun Mazurka's en polka's dansten en ieder verbaasden met hun fraaie dansvormen! — hoe er rijn ja stijl en leiding zat in dit doodgewone feest van de massa, van ons volk!

De goede richting in!

Zo gaat het goed met onze katholieke arbeidersbeweging en met name in Roosendaal. Naar het volk, in het volk en van het volk, het arbeidende volk. De massa trekken, meetrekken en dan optrekken. In lief en leed, in vreugde en droefheid, in strijd en zege.

Niet alleen met dit feest, maar met acties op alle gebied met levensecht werken, heeft de Katholieke Arbeidersbeweging van Roosendaal onze oude leden teruggewonnen en vele nieuwe gewonnen. Telde zij voor de opheffing 1300—1400 leden, nu 2000 en de leiding meent van zeer binnenkort 2700.

Gildebroeders proficiat met dit succes, dat een succes is voor gans onze beweging!

JAN MERTENS.

---

drijf behoren, niet bij de Heidemij terecht komen.

Bij de D.U.W. zijn contractlonen vastgesteld. De mensen in Maas en Waal beginnen nu pas te begrijpen dat ze georganiseerd moeten zijn.

Hoe is de verhouding tot de gehele katholieke arbeidersbeweging?

De verhouding tussen stand- en vakorganisatie is uitstekend. De mensen voelen voor groter eensgezindheid.

Hoe was het met de vakbeweging op het platteland gegaan toen de bestuurders niet in de buitengemeenten konden komen?

De standsorganisatie is daar het eerst begonnen, daarna kwamen er diverse vakverenigingen. Zo werden er nieuwe bouwvakafdelingen opgericht in Overasselt, Balgoij, Bergharen, Hernen, Leur, Cassel, Wamel, Ooij, Erlecom, Ieuth en Kekerdom.

Met de Kerstdagen van 1944, hebben wij voor het uitbetalen van vacantiebonnen f 15.000.— bij een overheidsinstantie geleend en daarmee alle bouwvakarbeiders in Nijmegen van geld voorzien. Na Kerstmis bleek, dat er een tekort was aan orginele vacantiebonnen. Daar wij Amsterdam niet konden bereiken hebben de patroons een noodvacantiefonds gesticht en noodvacantiebonnen laten drukken.

Daarna hebben wij niet als R.K. Bouwvakarbeidersbond vacantiebonnen ingenomen, doch als secretariaat van het noodfonds.

In totaal is er op ons kantoor aan vacantiebonnen een bedrag van f 166.370.50. ingenomen.

Hoe is het gegaan met de liquidatie in 1941?

Toen wij bedankt hadden, werd in opdracht van het N.V.V. onder Woudenberg ons kantoor leeggehaald.

Wanneer heeft deze liquidatie precies plaats gevonden?

Van Juni 1941 tot September 1941.

De man, die namens Woudenberg ons kantoor leeghaalde, treedt nu weer als propagandist voor het N.V.V. op. Dat kan nooit een stimulans zijn tot groei van het N.V.V. Dit werkt remmend, ook in de samenwerking.

Hoe is de samenwerking met de bouwvakpatroons?

Deze is evenals voor de oorlog perfect in orde. Men gaat niet met elkaar om als werkgever en werknemer, doch als gelijkwaardigen.

Bestaat er ook nog een propagandaclub van Uwe afdeling ?

Wij hebben een propagandaclub en een kerngroep. Deze gaan in hun vrije tijd de oude leden af, die nog niet zijn toegetreden. En vaak hebben ze succes.

Ook in de oorlog is de kerngroep blijven bestaan. Iedere maand was er een bijeenkomst. Het bestuur kwam iedere Dinsdagavond van 8 tot half elf bijeen op een z.g. kaartavond, tijdens de gehele bezettingsperiode, om beurten bij de verschillende bestuursleden thuis.

Ziehier een samenvattend overzicht van het practische en prachtige werk, verricht in een stad met nog geen 100.000 inwoners.

Huisbezoek en werken. Dat pakt de massa!

Slaapt de Postbond?

Die vraag stelde de Verbondsvoorzitter in een telefoontje met ons Secretariaat. „We horen niks van jullie."

Niks hoor! We slapen niet: we zijn wakker en zo fris als een hoentje. Wilt U een paar bewijzen van de laatste dagen?

Druten ging onder met 13 leden en herrees met 22.

In Groningen, waar alle R.K. PT.T.'ers lid zijn, tellen we thans 60 leden tegen vroeger 40.

In Hilversum zijn de cijfers resp. 64 en 50.

Oldenzaal vergaderde en zag nog nooit zoveel R.K. postmannen in een vergadering bijeen. Ruim 20 nieuwe leden gaven zich op!

Onze Hilversumse Voorzitter is tijdelijk werkzaam gesteld in Den Helder. We hebben het daar vroeger nooit verder kunnen brengen dan een correspondentschap met 6 leden.

Door de activiteit van onzen Hilversummer is daar nu een afdeling opgericht met 12 leden, terwijl waarschijnlijk nog 5 buitenleden zullen toetreden.

Den Haag telde vroeger 381 leden en is nu de 400 al ver te boven.

En tot slot mag ik U wel vertellen, dat we in Juli en Augustus f 4725.— uitbetaalden aan leden of nabestaanden van leden, die sedert 1 November 1941 werden gepensionneerd of overleden zijn.

De Postbond slaapt niet.
De Postbond praat niet.
De Postbond waakt en werkt!

W.

Opbouw van de vakbeweging

De vertegenwoordigers van de Nederlandse Vakbeweging hebben met den minister van Handel en Nijverheid gesproken over de organisatie van het economisch leven van ons land en de plaats, welke de werknemersorganisaties daarbij dienen in te nemen. Gesproken werd over de bedrijfsgewijze organisatorische opbouw der vakbeweging, welke parallel dient te lopen met de voorgestelde opbouw van het economische leven.

De minister zal de plannen der regering met betrekking tot dit laatste punt ter kennis brengen van de Raad van Vakcentralen.

KADERBIJEENKOMSTEN IN OOST-BRABANT

Te Boxmeer had de eerste van de vier in de kring Nijmegen te houden bestuursconferenties plaats. Indien deze overal dezelfde gemiddelde opkomst hebben, dan komen er 200 bestuurders tezamen in deze kring, en in de gehele Bosse Diocesane Werkliedenbond bijna 700. Wel een bewijs, dat het kader der beweging zijn taak begrijpt.

De bijeenkomst stond onder leiding van den districtsbestuurder de Zwart. Aanwezig waren Cuijk, Oeffelt, Haps, Mill, Wanroij, St. Anthonis, Rijkevoort, Beugen, Boxmeer, Sambeek, Vierlingsbeek, Maashees en Overloon.

Welkom werd toegeroepen aan de nieuwe afdeling Rijkevoort. Bij de actiepunten bleek dat Boxmeer vier nieuwe vakafdelingen heeft opgericht, n.l. de Fabrieksarbeidersbond, de Kantoorbeediendenbond, Bond van Overheidspersoneel en de Bakkersgezellenbond. Ook in de andere afdelingen is de toestand goed. In Oost-Brabant zijn reeds 600 georganiseerden méér dan toen de beweging „onder ging"!

De Bondssecretaris hield een inleiding over het werk voor de komende winter, vooral op het gebied van ontwikkeling en kadervorming en over de wijzigingen, welke aan de orde komen om aan de beweging zelf meer kracht te verlenen door meerdere centralisatie, grotere eenheid, uniforme contributie enz.

Vanuit de vergadering werd aangedrongen op grotere uniformiteit, maar anderzijds ook op de nodige plaatselijke zelfstandigheid, ook financieel, omdat anders het initiatief verloren gaat.

Aangedrongen werd op gelijkberechtigheid van de arbeiders bij de benoeming van school en kerkbesturen. Gewezen werd op de noodtoestanden in verschillende plaatsen in Oost Brabant, zodat daar practisch geen St. Nicolaas- en Kerstfeesten op touw gezet kunnen worden. Getracht zal worden uit de afdelingen, welke geen oorlogsschade hebben, hulp voor dit doel te verkrijgen.

Bezwaar werd gemaakt tegen de nieuwe regeling der huisbranddistributie omdat daarbij de grote gezinnen achteruitgaan, vergeleken bij de regeling welke bestond. Verzocht werd dit bij de regering aanhangig te maken.

Over sommige gemeentebesturen werd geklaagd in deze streken op het gebied van de salarissen van het gemeentepersoneel, wachtgeld tijdens evacuatie aan eigen personeel, zorg voor de grensgangers, enz. Ook de verdeling van rijwielbanden aan eigen personeel ging zeer willekeurig, terwijl uitbetaling vacantiebons aan degenen die bij de geallieerden werkzaamheden hadden verricht, ook niet vlot verloopt.

Aangedrongen werd op medewerking bij de totstandkoming der politieke organisaties der katholieken, anderzijds is het gewenst dat spoedig het herstel der normale politieke verhoudingen aanbreekt, opdat verantwoording van het gevoerde beleid mogelijk is.

De vergadering had een uitstekend verloop. De beweging is volop actief. Op het gebied van ontwikkeling en vorming zal deze winter krachtig worden aangepakt.

HUURDER IN NOOD

Het ligt in onze bedoeling van tijd tot tijd ook aandacht te schenken aan actuele kwesties waaraan een juridische kant zit, kwesties waar onze leden mee te maken kunnen krijgen en waar ze soms geen weg mee weten.

Bijvoorbeeld: Kan een huiseigenaar op 't ogenblik iemand uit zijn huis zetten en zo ja, in welke gevallen? Op populaire wijze behandelt onze rechtskundige medewerker deze materie en wij vertrouwen ook met deze rubriek onze steeds groeiende lezerskring van dienst te zijn.

De Groot heeft bezoek van zijn huiseigenaar gehad. Deze is hem komen zeggen, dat hij het huis, dat de Groot bewoont, voor zijn eigen neef nodig heeft, en dat hij hem dus de huur wel zal moeten opzeggen. De neef wil bovendien meer huur betalen, dan de Groot doet. Dus de eigen neef gaat voor. En de Groot zit door dat bezoek in zorg. Zal hij zelf ook aan den eigenaar een hoogere huur aanbieden? Zal hij naar een ander huis gaan uitkijken? Maar een ander huis is immers niet te krijgen. Kan hij uit zijn huis gezet worden?

Dat zijn vragen, die in zijn hoofd opkomen, en waarover hij met vrouw en kennissen praat. Wel zijn de tijden veranderd. Toen hij zeven jaren geleden het huis eens ging bekijken, was de eigenaar geweldig in de weer om de Groot te bewegen het huis te huren; alles kon de Groot toen gedaan krijgen, ja zelfs mocht hij de eerste zes weken voor niets wonen. En nu?

Maar al dat gemijmer helpt niet. Kan hij uit zijn huis gezet worden? Hij weet het niet. Ten einde raad gaat hij naar het adviesbureau van zijn bond, en vertelt zijn verhaal; met spanning wacht hij het antwoord op zijn vragen.

Zal ik meer huur aanbieden, vraagt de Groot? Neen, zegt de adviseur hem. Dat moet ge zeker niet doen. De huiseigenaar mag niet meer huur vragen, dan de huur, die in Mei 1940 voor de woning gold.

Maar, zegt de Groot, ik kan toch beter wat meer huur betalen, dan dat ik op straat gezet word? Neen zegt de adviseur, gij kunt om die reden niet op straat gezet worden. Als de huiseigenaar U uit het huis wil zetten, om van een ander meer huur te kunnen krijgen, dan wettelijk geoorloofd is, krijgt hij bij den Kantonrechter de kous op de kop.

Ja, antwoordt de Groot, maar de eigenaar beweert ook, dat zijn neef een huis moet hebben; kan hij nu niet met dit „smoesje" mij op straat zetten? Neen, antwoordt de adviseur, al zou die neef werkelijk het huis nodig hebben, dan nog kunt gij er niet uitgezet worden. Slechts in drie gevallen, kan de eigenaar U dwingen het huis te verlaten.

En die gevallen zijn? vraagt de Groot. Op de eerste plaats — krijgt hij ten antwoord — wanneer gij een grote achterstand hebt in huurbetaling. Maar, zegt de Groot, daar heeft mijn eigenaar geen last van. Ik betaal altijd stipt op tijd. Maar als hij nu eens de huur niet meer laat ophalen? Moet ik ze dan gaan brengen? En als hij ze dan niet aannemen wil? Maak U geen zorgen, antwoordt de adviseur. Ook al zoudt gij eens wat achterstand in huur hebben, dan nog kan de eigenaar U daarom niet op straat zetten. En zeker niet, als gij van goeden wil zijt, maar hij de huur niet ontvangen wil. Niet, dat ik aanraad om de huurbetaling te laten versloffen. Schulden maken is altijd verkeerd, maar gij moet nu niet denken, dat als ge enige weken ten achter zijt met huurbetaling, gij op straat gezet kunt worden.

En wat zijn de twee andere gevallen? vraagt de Groot. Het tweede geval — zegt de adviseur — is het geval, dat gij de woning onbehoorlijk bewoont, of aan den eigenaar of zijn huisgenoten ernstige overlast aandoet. Bij mij ook geen sprake van zegt de Groot. Het huis ziet er wel niet meer zo uit, als toen ik erin kwam. Maar het is ook in geen jaren belangen of geschilderd. En mijn eigenaar heeft van mij geen last. Trouwens met mijn buren sta ik op goeden voet. Ze zullen wel eens last van mij hebben, ik heb het trouwens ook wel eens van hun, maar men moet als buren iets van elkaar kunnen verdragen.

Zo is het, antwoordt de adviseur. En nu het derde geval: dat is het geval, dat de eigenaar het huis voor zich zelf nodig heeft, bijvoorbeeld omdat zijn eigen huis verwoest is. In zulk een geval kan het zijn, dat de Kantonrechter de belangen van den eigenaar laat voorgaan bij de belangen van den huurder.

Ook dat geval — zegt de Groot — slaat niet op mij. Niet mijn eigenaar heeft mijn huis nodig, maar zijn neef. Maar wat moet ik nu doen, als de eigenaar aan mij toch de huur opzegt? Kan ik dan rustig blijven zitten?

Zeker, antwoordt de adviseur, ge wacht maar rustig af, of de eigenaar U dagvaardt. Doet hij dit, dan kunt ge zelf voor den Kantonrechter Uw belangen gaan bepleiten; beter is het echter, dat gij dit aan een vakman overlaat, aan een advocaat, aan een deurwaarder, of aan mij.

Mocht het zover komen, dan kom ik bij U — besluit de Groot.

En gerustgesteld gaat hij heen. Hij weet nu, waaraan hij zich te houden heeft.

Advocatulus.

Nazorg-patiënten

Van een aantal patiënten in San. Berg en Bos ontving ons bestuur het verzoek zich tot de redactie van „Herstel" te wenden, met het verzoek de volgende vragen in het blad te beantwoorden:

1. Welke kans van slagen heeft een arbeider op de arbeidsmarkt, die ontslagen wordt uit een sanatorium op dit ogenblik?
2. Verdient het geen aanbeveling, gezien de grote toenemende tuberculose, onder onze arbeiders hiervoor een speciale bemiddeling in het leven te roepen?

F. VERSTAPPEN

Secr. R.K.W.V. de Bilt-Bilthoven.

Een arbeider, die als „valide" ontslagen wordt uit het sanatorium „Berg en Bos", heeft, gezien de praktijk in het verleden, evenwel kans van slagen op de arbeiders markt, als een nieuwe arbeider die niet in een sanatorium is verpleegd.

In de toekomst zal dat niet anders zijn, zeker niet, zodra opbouw en herstel van het bedrijfsleven een zodanige omvang hebben aangenomen, dat men handen te kort zal komen om alles in het reine te brengen, wat de oorlog heeft stuk gemaakt.

Moeilijker is het voor niet geheel valide arbeiders (let wel: we spreken niet van invalide arbeiders).

Vooral indien zware arbeid geëist wordt of weerstandsvermogen in ongezonde bedrijven, die een groot weerstandsvermogen veronderstellen.

Zeker verdient het — en dit als antwoord op de tweede vraag — alle aanbeveling voor deze categorie arbeiders een speciale bemiddeling in het leven te roepen.

Advies van den behandelenden beneesheer is op de allereerste plaats noodzakelijk.

Medewerking kan gevraagd en zal verkregen worden van het orgaan der arbeidsbemiddeling. Reeds voor de oorlog heeft men bij de bureau's van arbeidsbemiddeling hier en daar een afdeling gehad van „bijzondere arbeidszorg" bestemd voor gedeeltelijk valide personen.

Door de werkloosheid werd uitbreiding van dit instituut tegen-gewerkt. Indien er weer volop werk komt — het geen waarschijnlijk is — zal het oude initiatief weer worden opgevat en getracht worden overal de „bijzondere arbeidszorg" te organiseren.

De gedachte aan „Nazorg voor ontslagen t.b.c. patiënten" een begrip, ruimer dan arbeidsbemiddeling alleen, is reeds bij het bestuur van „Herwonnen Levenskracht" voor de oorlog voortdurend een onderwerp geweest waaraan bijzondere belangstelling is gegeven en ook veel aan werd gedaan. Nu „Herwonnen Levenskracht" herrezen is zal deze actie zeker weer worden opgevat.

Onze rondvraag

'n Gelukkige gedachte, die rondvraag in ons „Herstel". Minder gelukkig is echter de opmerking, die U aan het slot van de rondvraag in het nummer van 24-8 maakt.

Heel goed begrijp ik, dat wegens de papierschaarste de vraagrubriek beperkt moet blijven. Dit probleem op te lossen door de discussie na de eerste behandeling te sluiten, acht ik ten enenmale onjuist.

Dikwijls wordt door leidende figuren gezegd, dat veel verkeerde toestanden in de politieke en sociale toestanden zijn ontstaan door gebrek aan belangstelling van het Ned. volk en massa.

Ook ik heb dit in kleine groepjes wel beweerd, waarop strijk en zet geantwoord werd, dat je je eigen mening op vergaderingen e.d. toch nooit naar voren kon brengen, omdat de discussie meestal na een onbevredigend antwoord werd gesloten wegens tijd of plaatsgebrek.

Gaat de redactie van „Herstel" nu weer op dezelfde manier werken?

Daar ik uit ondervinding weet, dat velen er evenzo over denken, verzoek ik U beleefd, dit onderwerp even in Herstel aan te tippen.

U bij voorbaat hiervoor, maar vooral voor Uw prachtig werk in z'n geheel vriendelijk dankend, teken ik met de beste wensen voor Uw welslagen,

Hoogachtend,

C. C. DOPPER.

Inzender maakt er bezwaar tegen, dat wij in tweede instantie de briefschrijvers in deze rubriek niet meer aan het woord laten en hij maakt een vergelijking (die naar onze mening niet opgaat!) met de rondvraag in vele vergaderingen, waar men z.t. soms met een kluitje in het riet wordt gestuurd en ook in tweede instantie het woord niet krijgt, wegens gebrek aan tijd. Juist door het openen van deze rubriek moet het voor inzender toch duidelijk zijn, dat wij iedereen in staat willen stellen zijn visie op bepaalde problemen te geven. Voor deze rubriek groeit de belangstelling wekelijks en nu moet inzender ons eens vertellen wat nu democratischer is: te trachten iedere inzender aan 't woord te laten (er liggen op onze redactie-tafel reeds 35 brieven voor deze rubriek!) of dat aantal te beperken door degenen die reeds een beurt gehad hebben, in tweede en derde instantie nog eens 't woord te geven? En is zijn bezwaar ook niet ondervangen wanneer wij van onze kant trachten de vragenstellers reeds in eerste instantie zoveel mogelijk te bevredigen? Wij zullen er althans ernstig naar streven dit te bereiken en dàar gaat het per saldo toch om!

HET AMBACHT

Het ambacht! Wat heeft dat woord voor ons een nog vertrouwde klank. Onze dichters hebben het bezongen, onze grootste schrijvers hebben er beeldrijke taal aan gewijd. Voor ons rijst het beeld van degelijkheid; van arbeidzaamheid; van ware eenvoud en nobelheid; van wijsheid en gebondenheid en vrome levensvreugde.

Architect H. W. Valk

HET BEGIN IS ER!

Van den likwidateur van het NAF ontvingen wij twee schrijfmachines in „bruikleen"; wij snakken naar het ogenblik, dat wij eindelijk onze eigendommen, zij het alvast ten dele, zullen terug krijgen.

Het wordt meer dan tijd!

Daar gaat het buitengewoon!

Over het algemeen hoort men, dat het voor wat de groei van onze beweging betreft in de grote steden nog niet zo vlot gaat, al is ook daar kentering ten goede onmiskenbaar

Voor wat onze Katholieke Transportarbeiders bond betreft, doet het daarom des te meer deugd te kunnen melden, dat het in Den Haag buitengewoon goed gaat.

Men heeft niet alleen het oude ledental van 1941, bereikt, maar heeft dit reeds belangrijk overschreden.

Bedroeg het aantal leden op 1 Juni 1941, slechts 549, in de week van 3 tot 6 September 1945 was dit reeds gestegen tot 635.

En alles wijst er op dat binnen niet al te langen tijd dit aantal nog belangrijk zal toenemen.

Men durft in Den Haag zelfs te beweren, dat de bond in 1946 in deze afdeling zeker de 1000, zal bereiken!

Vooruit mannen, dat is de inzet van alle beschikbare krachten dubbel en dwars waard!

Er zijn trouwens meerdere afdelingen van onze Katholiek Transportarbeidersbond welke gerust ten voorbeeld kunnen en mogen worden gesteld. Hier volgen er enkele (cijfers tussen haakjes geven het ledental bij de ondergang weer) Beverwijk (34)—51, Enschede (29)—90, Heiloo (10)—22, Helmond (51)—60, Hillegom (19)—32, Laren (29)—41, Prinsenhage (33)—48 enz.....

Hulde aan de stoere werkers. Zij leveren het beste en meest overtuigende bewijs, dat het kàn!

Voor de VROUW en het GEZIN

PROGRAMMA VAN GEESTELIJKE OPBOUW

Ook de Organisaties gemobiliseerd

Ons volk bevindt zich in zedelijk opzicht op een hellend vlak. De oorlog is ten einde, maar zijn erfenis wroet voort. Wij moeten weer zelf en radicaal beslissen over herstel van huwelijk en gezin, over het opnemen van het werk, over de hulp aan de noodlijdende, over het zoeken van onze vreugde in het medehelpen aan de wederopbouw dáár, waar onze hand werk vindt.

In deze geest leidde dr. ir. F. Ph. A Tellegen uit Zwolle als waarnemend voorzitter en leider van de maatschappelijke vorming van de K.A. in het Aartsbisdom een conferentie met de katholieke pers in. Want het katholieke leken apostolaat gaat een grote actie ontplooien en daarin betrekt zij vanzelfsprekend pers, film en radio. Het nationaal socilisme heeft getracht de kerk te isoleren van het maatschappelijk terrein. Thans zal de K. A. de arbeid van het lekenapostolaat weer op dit gebied gaan richten, na haar gedwongen terugtrekken gedurende de oorlogsjaren.

Dit jaar zal alle aandacht en activiteit op de vernieuwing der volkszeden worden geconcentreerd. Godsdienstige en sociale verenigingen, jeugdbewegingen enz. worden verzocht voor hun terrein de toepassing van dit onderwerp te behartigen. De andere kerken en de regering zijn over het gehele plan ingelicht.

De zeereerw. heer dr. A. Olierook, voorzitter der K. A. in het bisdom Haarlem, heeft in bovengenoemde conferentie de fundamentele trekken van de K. A. geschetst. Hij zette uiteen hoe deze kerkelijke instelling zich van alle katholieke verenigingen onderscheidt, ze wil dienen, coördineren en stimuleren, zó, dat de kerstering van onze samenleving het doel zal zijn van het verenigd werken van alle katholieken.

Nationale bijeenkomst der K.A.

We stipten hier slechts vluchtig een en ander aan, omdat de K. A. kort daarna met geestelijken en leken, leiders en vertegenwoordigers van talrijke godsdienstige en sociale verenigingen, in Utrecht een nationale bijeenkomst heeft gehouden. Kerkelijke overheid en regering — want beiden waren er vertegenwoordigd — hebben hier vernomen, dat de katholieke leken in ons vaderland gereed staan hun medewerking te verlenen aan „Herstel en Vernieuwing", aan de geestelijke opbouw, waartoe de stormklok der K. A. hen oproept.

De Aartsbisschop was hier vertegenwoordigd door Mgr. D. Huurdeman, vicaris-generaal van het Aartsbisdom. De regering door Z. Exc. dr. J. Beel, den minister van Binnenlandse Zaken. Prof. Sassen vertegenwoordigde den minister van Onderwijs Z. Exc. de Leeuw.

Verbondsvoorzitter De Bruijn was er namens ons Verbond. Talrijke andere corporaties hadden vertegenwoordigers gezonden.

Instemming met het plan

In aller aanwezigheid zag dr. ir. F. Ph. A. Tellegen tot uitdrukking gebracht de algemene instemming met het plan tot geestelijke opbouw Dat is bittere noodzaak, betoogde hij. Wij behoren tot de overwinnaars van deze wereldoorlog, niet alleen door onze grote bijdragen op zuiver militair gebied, maar ook doordat ons volk in alle wezenlijke punten de opgedrongen levensbeschouwing heeft afgewezen. Maar wij dreigen de zedelijke oorlog te verliezen. Wij moeten zorgen uit de ellende te voorschijn te komen als gestaalde mensen, die hun levensbeschouwing dieper, breder, helderder zien; „Gods Wet in alles!" De K. A. aanvaardt hiermee de opdracht van de bisschoppen.

Samnwerking met de K.A.

De zeereerw. heer dr. A. Olierook hield een inleiding over het wezen der K. A. en de samenwerking met andere organisaties. Wij staan thans voor de taak van herstel en vernieuwing, van wederopbouw, stoffelijk en geestelijk. Is — zo vroeg spreker — de geestelijke decadentie louter een gevolg van die storm of was zij reeds wankel van tevoren? Reeds tientallen jaren voltrekt zich het ontwikkelingsproces. De katholieken zijn niet de enige architechten van die wederopbouw. Niet de autonome mens zal de redding brengen. In de Tien Geboden lezen we af de wet van het leven. De Godsdienst is de onwrikbare grondslag van alle leven. Deze mist de moderne mens. Er zijn tekenen, welke er op wijzen, dat de moderne mens weer heimwee heeft naar God.

De Kerk heeft van het begin af de hulp der leden niet kunnen of willen missen. De K. A. is de nieuwe strategie der Kerk.

De leken op de verantwoordelijke plaatsen moeten de christelijke beginselen uitdragen door het lichtende voorbeeld, deze verdedigen door het fiere woord, door de kloeke daad. De K. A. hoopt, dat alle katholieke organisaties en instellingen, alle goedwillende medeburgers zullen meedoen. Nooit was de kans zo groot als thans!

Tucht, zedigheid en stijl

Sprekend over het program van de geestelijke opbouw, zeide dr. ir. F. Ph. A. Tellegen, dat het program geboren is in de bezetting Het fundament is gelegd bij de erkenning van Gods Wet als fundament van elk leven. Na herinnerd te hebben aan de Kerstrede van den H. Vader, gaf spreker de drie punten aan, waarin is samengevat de grote aanval tot herstel van de openbare zeden: tucht, zedigheid en stijl in het volksleven.

De landelijke organisaties zullen, het program ziende, zich dienen af te vragen welk deel hun aandacht vraagt. Er is begonnen met het gebed om het welslagen te steunen. Nodig zijn: diocesane en plaatselijke studiedagen, weken of dagen van geestelijke opbouw, waar het totale program wordt belicht. Kernen moeten er komen van onderwijzers en leraren, van arbeiders, advocaten en rechtsgeleerden e.a. Een krachtige aanval moet worden ingezet tegen de publieke ontaarding, die als een kanker aan ons volk vreet. Het goede steunen en het kwade signaleren waar we het tegenkomen.

Een woord namens den aartsbisschop

Het Nederlandse Episcopaat heeft met grote voldoening kennis genomen van het feit, dat de diocesane activiteit tot een éénheid samenkomt, verklaarde Mgr. D. Huurdeman, vicaris generaal van het Aartsbisdom.

Dat de Kerk zelf de K. A. gesticht heeft, geeft ons wel bijzonder te denken. In de geschiedenis der Kerk is het nooit voorgekomen, dat de Kerk zelf een orde, congregatie of geestelijke vereniging stichtte. Als de Kerk zelf de K. A. van Rome uit stichtte, is dit, van de Kerk gezien, een groot vertrouwen in het persoonlijke en apostolaatswerk van den leek. Het nieuwe van de K. A. is, dat thans de hiërarchie de leiding heeft genomen om het Rijk van Christus te helpen bevestigen, verdedigen en uitbreiden. Wij verheugen ons erover — aldus Mgr. Huurdeman — dat de K. A. zich weer in het openbare leven gaat bewegen. Thans zal volgens het woord van Pius XII Christus weer worden teruggebracht in de gewetens, in het openbare leven. Wij zijn zeer verheugd, dat alle nationaal georganiseerde bewegingen en organisaties van ons vaderland.

Tenslotte deelde Mer. Huurdeman nog mede, dat het Episcopaat tot landelijk directeur van de K. A. heeft benoemd Mgr. Hendrikx, vicaris generaal van het bisdom Den Bosch.

De regering zegt steun toe

De minister van Binnenlandse Zaken, Z.Exc. dr. Beel, zeide namens de regering, dat zij met vreugde en instemming het initiatief van de K. A. begroet en dit met grote belangstelling zal volgen. „Herstel en vernieuwing" zijn bekende klanken. Ook de regering heeft haar program met dezelfde woorden aangekondigd. Ontzaggelijk is de taak der regering. Haar arbeid kan slechts slagen als God haar zegent en de regering zich gesteund weet door uw aller medewerking. Herstel en vernieuwing is op de eerste plaats nodig op geestelijk en moreel terrein. Wat kan de overheid als zij niet steunt op u allen en de medewerking heeft van Kerk? Terecht geldt het woord: „wat baten wetten zonder zeden." De minister hoopte, dat de arbeid van de K. A. onder Gods zegen de rijkste vruchten mogen dragen tot zegen van ons geliefd vaderland.

* * *

Het was alleen jammer, dat slechts aan een kant van de groene tafel gesproken werd en dat voor de vertegenwoordigers der onderscheidene organisaties geen gelegenheid bestond om van hun instemming blijk te geven en bepaalde suggesties aan de hand doen. In de regie van deze bijeenkomst, die toch het karakter van een werk-vergadering had, was dit ons inziens een hiaat. Overigens: van de medewerking, nationaal, diocesaan en plaatselijk van onze Katholieke Arbeidersbeweging — die vooral in de behartiging van haar godsdienstig-zedelijke taak metterdaad aan de verbreiding van de christelijke beginselen in het maatschappelijke leven meewerkt — kan men zich verzekerd houden.

Katholieke Actie luidt stormklok

SINT LAMBERT Bisschop en martelaar feestdag 17 Sept.

Men weet ons te vertellen en we lezen ervan, hoe Koningin Wilhelmina na de terugkeer in het Vaderland. verschillende reizen heeft gemaakt om de nood van Haar land met eigen ogen te aanschouwen en de maatregelen te doen nemen om er een eind aan te maken. Wat nu door ons beleefd is, werd ook in de Nederlanden ondervonden in de tweede helft van de zeventiende eeuw. Koning Childeric, die een goed man was werd vermoord, omdat hij te veel naar bisschop Lamberts van Maastricht luisterde. De bisschop werd verbannen en een Quisling werd op de troon van Maastricht geplaatst. Zeven lange jaren duurde de ballingschap en toen eindelijk de bisschop mocht terugkeren werd hij jubelend door de Maastrichtenaren ingehaald. Doch hoe vond hij zijn dierbaar Limburg terug- Er was weinig overgebleven van al het mooie, dat hem vroeger fier maakte op zijn streek. En Lambert, de heilige, trok rond, niet met de rozenkrans, prevelend lange gebeden, doch met een groep werklieden, herstellend overal, scholen herbouwend, giften uitdelend, en hij zamelde noodzakelijke dingen in, zoals wij dat doen in het Westen voor de geteisterde gebieden.

Dit is de grote betekenis van het leven van Sint Lambert, die een mens was met grote sociale gaven en van een bijna verkwistende vrijgevigheid: er gold voor hem slechts dit éne, zich geven voor de andere en hij heeft dit tot de uiterste consequentie doorgezet, want toen hij eens de houding van Pepijn had gelaakt, die een slecht voorbeeld gaf aan het volk door er een minnares op na te houden, heeft dit mens uit woede daarover sluipmoordenaars op hem af gezonden, die hem met een vergiftigde pijl doodschoten. Dat was in de eerste jaren van de achtste eeuw, nadat Lambert enkele tientallen jaren de kerk van Maastricht bestuurd had.

Hij was ook Maastrichtnaar van geboorte.

Na zijn dood heeft hij niet kunnen nalaten het volk van Nederland en van ver buiten de grenzen met zijn goede zorgen te omringen. Zo genas hij de blinde Ierse prinses Oda, die uit dankbaarheid in het Zuiden is blijven wonen als kluizenares.

Laten wij in ons dagelijkse leven trachten onszelf op te trekken aan den groten bisschop Lambert, die een van de Nederlandse helden is en een voornaam figuur in onze rijke historie.

JAN BURGER.

ROOMSE VROUWEN

Ik droomde, dat ik zag 'n man op d'oever staan,
door gruwelijk gediert, belaagd, gescheurd, gebeten,
die, hoe verminkt ook, is gegaan
op golven wand'len. Zijn lichaam stuk gereten,
dat heldenlijf, was lichtend schoon, zo dat van dromenwaan,
het scheiden in 't ontwaken mij heeft gespeten.

Die man is 't beeld van u w e moed,
door 't oorlogsbeest tot bloedens toe geslagen,
geknauwd, gekneusd met klauwevoet
van leed — uw moed, die desondanks niet zou versagen —
uw moed, die mannen zette in laaie gloed —
uw moed op golven van geloof gedragen.

JOAN WALTHAUS.

Onze mensen vertellen

Barbaarse toestanden in concentratiekampen

7 Mei bevrijding!

In het kamp was doorgelekt dat Duitsland had gecapituleerd. De 7e Mei 's morgens werd appèl gehouden en besloten de hekken uit te gaan na uit het magazijn 2 broden en een blik vlees van de S.S. te hebben gepakt. De S.S. was blijkbaar reeds gevlucht, want deze heren waren niet meer aanwezig. De mars werd aangevangen en er werd 120 K.M. afgelegd. In het plaatsje Onderbergen (Oostenrijk) werden wij opgevangen door de partisanen die ons liefderijk ontvingen en verzorgden. Brood, melk, kaas was er voldoende aanwezig, terwijl hier gelegenheid was om je te wassen. Het volk was buitengewoon enthousiast en wierp ons van alles toe, sigaretten, chocolade, kortom wat men kon missen werd verstrekt. Na 6 à 7 uur rust moesten wij nog een afstand afleggen van 80 K.M., alvorens op de plaats van bestemming te komen. Deze tocht was moordend, velen zijn bezweken en opgenomen door de burgers. Hoeveel slachtoffers dit heeft gekost is niet precies bekend, doch wij kwamen met de helft van het transport, bestaande uit 1200 man, in Wormbad Villach aan.

Overgenomen door de Engelsen

In deze plaats was de ontvangst buitengewoon hartelijk. Het Rode Kruis zorgde voor pakketten met etenswaren, sigaretten stroomden ons toe. De tweede dag werd er een plechtige H. Mis gelezen, de zusters verzorgden de gezangen. Bij het uitgaan der kapel werden wij opgevangen door een paar Engelse officieren en deze leidden ons naar een tent. Hier waren de tafels gedekt, voor ieder een pannetje havermout en een schaaltje met wittebrood en uitgebakken spek. Als verrassing een flesje wijn op tafel en een doosje Engelse sigaretten! Dit was een pracht ochtend, die niet licht vergeten zal worden! Na enige dagen in Villach te hebben doorgebracht werden wij met auto's vervoerd naar Italiaans grondgebied, naar Udine en ondergebracht in een kazerne. Het eten en drinken was geregeld, zodat geen ontbering meer werd geleden. Zo ging het transport van plaats tot plaats, totdat wij eindelijk in Rome aankwamen.

Hier logeerden wij in een grote filmcentra. De H. Mis werd Zondags gelezen in de grote hal door een Frans geestelijke die een predikatie hield over het Godsvertrouwen.

De Hollandse consul gevestigd te Rome kwam mij opzoeken. Zijne Excellentie was hoogst vriendelijk en bood ogenblikkelijk zijn hulp aan. Ik bleef als Hollander ingedeeld bij het transport van Fransen en Belgen, omdat er geen andere Hollanders als politieke gevangenen aanwezig waren. Ik was van de 17 Hollanders de enige, die levend terugkeerde naar zijn vaderland!

De consul verstrekte mij 1000 Lires en 2 pakjes Engelse sigaretten, terwijl hij gezorgd had voor een paar sandalen, zodat ik mij kon ontdoen van mijn klompschoenen. Zijn secretaris had met enige Fransen gezorgd voor een rit door Rome naar het Vaticaan. Hier werden wij ontvangen door de Franse geestelijkheid en getracteerd op brood en wijn. Namens Z.H. de Paus werd ons 500 Lires verhandigd. Het was jammer dat de officiële audiëntie pas de volgende dag kon plaats vinden. Deze audiëntie is niet doorgegaan, doordat de volgende morgen het transport naar Napels geschiedde.

Het verrassende in Rome was voor mij, dat op een plein aldaar een jongeling op mij afkwam en vroeg of ik een kerkboek bezat. Dit bezat ik niet, want alles was mij afgenomen. De rozenkrans, die ik van een priester als souvenir had gekregen hadden ze in het kamp Mauthausen uit mijn mond gehaald. 's Middags bracht hij mij het kerkboek van Clemens Maria Hoffbauer, welke Heilige door mij regelmatig was aangeroepen.

De groep werd nu verder vervoerd naar Napels en gehuisvest in een groot klooster. Hier kon men zijn godsdienstplichten vervullen. De geestelijkheid deed wat zij kon en verzorgde ons zowel geestelijk als lichamelijk. De bediening geschiedde door de zusters. Hier begon men te leven en voelde men de waardigheid van mens zijn.

De consul van Napels had mij opgezocht en na een onderhoud deelde hij mede, dat hij voor enige kledingstukken zou zorg dragen. Hij overhandigde mij 1000 Lires en voegde er bij, dat, indien ik iets nodig mocht hebben, maar moest opbellen. Enige dagen daarna ontving ik een brief en een pakket inhoudende scheergereedschap, ondergoed en een overhemd met stropdassen en nog een bovenbroek. Nu was ik weer een volwaardig heertje geworden!

Het transport had nu met een Franse boot plaats over de Adriatische en Middellandse Zee naar **Marseille.**

Marseille!

Hier aangekomen werden wij ontvangen door twee groepen Amerikaanse soldaten met rode en een muziekcorps met witte uitmonstering. Onder het spelen van het Franse volkslied en onder presenteren van het geweer gingen wij van boord en werden door het Franse volk toegejuicht en omhelsd.

De ontvangst was buitengewoon hartelijk, op de wal stonden de auto's gereed, en die brachter ons naar een groot gebouw, prachtig gedecoreerd en met vlaggen en groen versierd. Het gebouw was ingedeeld met buffetten links waar men zoveel kon eten als men wilde, terwijl rechts voor drinken werd gezorgd. Een andere zaal was ingericht als rustgelegenheid en er stond een groot aantal ligstoelen. Prachtige illustraties en bladen werden aan ons uitgereikt, terwijl voor muziek en zang werd gezorgd. In dit gebouw hadden de formaliteiten plaats, doktersonderzoek, inenten en verdere dingen. Na afloop werden de papieren en een pakket levensmiddelen uitgereikt. Na deze verrichtingen ging de reis met 1e klas wagons verder door Frankrijk. Deze reis was buitengewoon, elk station was versierd en het Rode Kruis was aanwezig met versnaperingen. Wij bereikten nu langzamerhand de Belgische grens. Bij Essen gingen wij de grens over, doch zodra dat station was bereikt, hield het enthousiasme van het Belgische volk niet op; bloemen en verversingen stroomden ons van alle kanten toe, terwijl men te aankomenden omhelsden. Het transport ging verder naar Brussel, de ontvangst daar spande de kroon, aan redevoeringen van militaire en burgerlijke autoriteiten kwam bijna geen einde!

Hier werden wij in een ontvangzaal geleid en er stonden verschillende versnaperingen gereed, daarna werd het diner verorberd dat uit vast voedsel bestond en dat zich voor het eerst na zoveel tijd goed liet smaken. Eindelijk was dan het tijdstip aangebroken om afscheid te nemen van de Belgen, want deze waren nu thuis. De Belgen werden geleid voor een militaire commissie en ontvingen een bedrag in geld en een Rode Kruis-pakket. Hierop had ik als Hollander geen recht, doch ook ik werd voor de commissie geroepen en ontving onder het uitspreken van enige hartelijke woorden ook het pakket. Door twee officieren werd ik gebracht naar een gebouw waar Hollanders samen kwamen. We moesten ons werkelijk een weg banen door de Belgische bevolking, iedereen kwam met iets aandragen, geld en versnaperingen, zoals kersen, wafels, chocolade, enz.

In het Hollandse gebouw heb ik nog vijf dagen moeten vertoeven. Eten en drinken, zowel als het overnachten lieten niets te wensen over. Men hielp mij nog aan enige kledingstukken, zodat ik nu mijn kamppakje kon uittrekken.

Eindelijk 's morgens om half zeven moesten we ons gereed maken voor het transport naar Holland. Toen we in ons eigen vaderland aankwamen was het alsof men ons met een koudwaterstraal bespoot: alles koud en nuchter. Via Roosendaal werden we met auto's naar Oudenbosch gebracht in het Onderwijzersinstituut „St. Louis".

De ontvangst was hier hartelijk, de verzorging af en het verrichten van de nodige formaliteiten geschiedde snel en ordelijk. Ik had het geluk een familielid onder de Broeders te hebben en werd als logé in het huis opgenomen.

Na mezelf gewassen te hebben en nadat ik schone klederen had aangetrokken werd ik uitgenodigd voor een commissie te verschijnen, bestaande uit militairen en gezagdragers van het huis. Ik was namelijk de tienduizendste gerepatrieerde die door de poort van Sint Louis naar zijn vaderland terug keerde! De overste van het huis hield een toespraak en overhandigde mij een boek over het 100-jarig bestaan van dit huis. Dit boek gesierd met de handtekeningen van het militair en burgerlijk gezag is voor mij van grote waarde. Men deed er nog een doosje sigaretten en een plak chocolade bij en de lezer kan zich wellicht enigermate voorstellen, dat dit moment voor mij onvergetelijk zal blijven!

's Avonds om 6 uur vertrok ik de volgende dag uit dit huis vol herinneringen en emoties, naar de Brabantse hoofdstad, waar ik om half twaalf arriveerde. Hier lagen de Rijnaken klaar voor verder transport en na 8½ uur varen kwamen wij in Rotterdam aan en vandaar was het nog 6½ uur per trein naar het aloude Mokum! Maar al die tijd hebben wij geen eten of drinken gehad, en dat verschil met het buitenland was te groot en voor ons bijzonder pijnlijk!

Centraal Station Amsterdam

De ontvangst op het station was allerhartelijkst. Bij het afroepen van mijn naam door de microfoon kwam het publiek op mij afstormen en men wenste mij van alle kanten geluk met mijn behouden thuiskomst. Het weerzien van mijn kinderen heeft even een inzinking tot gevolg gehad, doch spoedig ging nu de reis met een beschikbaar gestelde luxe-auto naar huis. De straat met vlaggen, de buren uit de omtrek en op de trap begroetten mij en boven zag ik eindelijk mijn vrouw. De kamer was versierd, dit moment is onbeschrijfelijk. Het leed is nu geleden, het offer gebracht, met Gods zegen heb ik mijn leven gered!

W. J. HESELAARS.

Redactie: Dagelijks Bestuur R.K. Werkliedenverbond.
Redactie-Secretaris: L. M. G. A. Beumer.
Vaste medewerkers: Jan Beerends — Mevr. C. A. Boudens-van Heel — Mr. J. H. v. Maarsseveen — A. B. Michielsen — Pater Paschasius O.F.M. — Dr. A. A. M. M. v. d. Ven.
Illustratie: J. Terlingen, J. Teeuwisse, Nettie van Wijland.
Typografische verzorging: G. v. Stoutenburg.
Adres Redactie en Administratie: Huis van den Arbeid, Oudenoord 12, Utrecht. Telefoon: 13925.
Abonnementsprijs (voorlopig) *f* 5.— per jaar.

DANKBAARHEID

Het bestuur van Herwonnen Levenskracht ontvang dezer dagen navolgend schrijven van de Ned. R. K. Fabrieksarbeidersbond afd. Wormerveer:

Op de ledenvergadering van bovengenoemde afdeling gehouden 27 Augustus te Wormerveer, is door de leden, op voor van het bestuur besloten, om aan Herwonnen Levenskracht te Utrecht f 50 te schenken, om een klein steentje bij te dragen, teneinde de financiën weer helpen op te voeren, opdat Herwonnen Levenskracht weer spoedig in staat moge zijn haar zegenrijk werk onbelemmerd te kunnen uitvoeren.

Wij hebben gemeend dit te moeten doen uit dankbaarheid aan den goeden God, die ons in de jaren van verdrukking en ook in deze maanden na de bevrijding, op bijzonder wijze heeft gezegend. Als u weet, dat onze afdeling in 1941 met 123 leden onderging, en er nu reeds 172 telt en er in deze maanden vele voordelen voor de arbeiders zijn bereikt dan geloven wij verplicht te zijn, om ook onze dankbaarheid te tonen en meenden dit te doen door bovengenoemde gift te schenken ten behoeve van onze lijdende medemensen.

Wij vertrouwen dan ook dat u onze gift als zodanig wilt aanvaarden, in de hoop dat deze door vele anderen gevolgd zal worden.

Met verbondsgroeten
namens het bestuur:
der afd. Wormerveer
H. v. d. LAAN, Voorzitter.

DE JEUGD

Met weemoed denken velen van ons terug aan de jaren der jeugd. Immers veelal zijn in de herinnering slechts gebleven de ogenblikken van geluk en verrukking.

De fantasie doet ons de zonzijde zien, zodat een helder doch onvolledig beeld ontstaat.

De jaren der jeugd schemeren als dromen in onze herinnering.

De vergelijking tusschen de jeugd van tegenwoordig en die van onszelf valt, dientengevolge altijd ten voordele uit van onze generatie.

Wellicht is het daaraan te wijten, dat de bejaarden gaarne afgeven op de jeugd.

Zij zijn te slap en onervaren. Zij roken teveel sigaretten en neuriën jazzbanddeunen. Och, zij denken slechts aan dansen en uitgaan.

Ja — wij weten het wel — de jeugd is als een pijl zonder doel en zij is onervaren in de raadselen, die het hart bekoren.

Zij is opgegroeid in een wereld van haat en hebzucht, verraad en sluipmoord. Vele jaren stond zij in het moeitevolle leven, waarnaar zij hunkerde, doch zonder leiding.

Het edel pathos, de jeugd eigen, is gegaan op wegen die dropen van bloed. Zij toch heeft deze chaos niet gemaakt. Onze jeugd voelt zich eenzaam en verlaten en bitter smaakt voor jonge mensen het brood der eenzaamheid.

De jeugd verlangt onstuimig naar geluk, de ouderen maken zich zorgen om ongeluk. De jeugd zegt gaarne ja, want zij heeft nog niet geleerd neen te zeggen.

De jeugd is de tijd van groeien en worden, van onrust en ongeduriqheid. Het verlangen trekt den jongen mens, zoals de roeiboot trekt aan het touw bij ruw weer.

Het leven heeft zijn schittering nog niet verloren en de schone verbeelding strooit rozen op de paden der jeugd.

De jeugd leeft van hoop. Stellen wij haar niet teleur! Spoedig zal komen de tijd, waarop voor ons geschreven staat de ijzeren levenswet, die wij kunnen lezen in de Talmud der Joden: „Er is ons opgedragen aan het werk te arbeiden, doch het is ons niet gegeven het te volvoltooien".

Dan treden wij terug en geven het erfdeel der vaderen aan hen, die na ons komen.

Vertrouwen wij de jeugd, want in het jongste verleden is ons gebleken, dat haar hart standvastig is gebleven in tegenspoed.

Laten wij mild zijn voor de jeugd en Plutarchus' terechtwijzing ter harte nemen:

„Wij verdragen wel de fouten onzer vrienden, waarom dan ook niet die van onze kinderen".

Vital V.